

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadásért felelős: **Forster Géza** az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: **Szilassy Zoltán** az OMGE. szerkesztő-titkára.
Társzerkesztő: **Buday Barna** az OMGE. titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Lapunk megszerezhető:

1. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesületbe való belépés által, mi a tagsági nyilatkozatnak aláírása és az egyesülethez (Budapest, IX., Üllői-út 25., I. em.) való küldése által történik. Egyesületi tagok a lapot évi tagdíjuk (20 K.) fejében ingyen kapják.

2. Előfizetés útján előfizetési ár:
egész évre 20 korona
félévre . . . 10 " "
negyedévre 5 " "

Az előfizetési összegek a „Köztelek” kiadóhivatalához (Budapest, IX. ker., Üllői-út 25. földszint) küldendők.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Közteleken.

1900. január hó 31. d. u. 4. ó. OMGE. tanácsülése.

1900. jan. 31. d. u. 4^{1/2} ó. OMGE. igazgató-választmányi ülése.

1900. febr. 1. d. e. 10 ó. Párisi nemzetközi mezőgazdasági kongresszust előkészítő bizottság ülése.

Meghívó

az

Országos Magyar Gazdasági Egyesület
igazgató-választmányának1900. január hó 31-én (szerdán) d. u. 4^{1/2} órakor a „Köztelek” tartandó ülésére.

(A részletes tárgysorozatot a „Köztelek” 7. és 8. számában közöltük.)

Czukorrépatermesztési előadások.

Az Orsz. Magyar. Gazd. Egyesület a czukorrépa termesztésének egy gyakorlati, valamint üzleti összes kérdéseit felölelő előadási sorozatot óhajtott rendezni, de ezen nagyobb költséggel járó előadási sorozatot csak úgy lett volna érdemes rendezni, ha legalább 30 tag óhajtott volna abban résztvenni. Mivel az előadásokon való részvételre ezideig mindössze csak tizenötön jelentkeztek, az érdeklődőknek ezen uton hozom tudomásukra, hogy a répatermesztési előadások tervét teljesen el kellett ejteniük.

Igazgató.

Szemelvények a hét történetéből.

A berlini gabonatözsde reaktíválása.

A berlini terménytözsde, mely a határidőüzletek betiltásakor makacs passzivitásba lépett, ismét megkezdte a működését. Belátták a tagok, hogy a híres börzesztrájk végre sem dönti válságba a gazdasági életet, sőt még a határidőüzletek nélkül is meglehet élni, engedtek tehát. De a megtört bányákakat alaposan megrendszabályozták.

E hó 25-én jött létre a tözsde és a kormány között a megállapodás az új tözsdei szabályzat értelmében. Eszerint az elvi jelentőségű változtatások a következők:

A kötjegyekben megjelölendő a gabona minősége, sulya és eredete is. A „szokvány”-buzát tehát teljesen kiküszöbölték a tözsdei forgalomból, az egy lomtárba került fogalomná vált.

Másik fontos mozzanat az, hogy a porosz

mezőgazdasági kollégium a tözsde-bizottságba tíz gyakorlati gazdát jelöl, akik közül a tözsdetanács ötöt bevásztani tartozik.

Harmadik: hogy a tözsdei bíróság fellebbezési fórumává a bírodalmi törvényszék vált.

Összegezve ezeket: megtört a tözsde szuverénitása; a mezőgazdaság képviselőit illő befolyás biztosított, végül a határidőüzletek mérgefogát: a szokványbuzát kicsípték.

A német agráriusok meglehetnek elégedve az eredménnyel. Ennél többet nem kívánhattak és nem is lett volna okuk kívánni. Mindazáltal egyáltalában nem ünneplik különösen az új tözsdei szabályzatot. Ezek az urak igen egyszerű dolognak tartják azt, hogy a közgazdasági élet egy abuzusa korrigáltatott. És nekünk voltaképpen irigyelnünk kell őket, hogy módjukban van ilyen egyszerűen gondolkodni. Mert ez az erő öntudatára vall.

Érdekes, hogy nálunk az utóbbi időben divatba jött agrárius túlzásokról és elhatalmasodásokról beszélni. Jegyezzük meg ezzel szemben, hogy az az agrárius nagyhatalom még arra sem volt elég, hogy a tözsdetanácsot az 50 kilogrammos sulyegység elejtésére bírja. Nem volt ehhez elég még maga a kormányzat sem. Holott ez még csak nem is elvi jelentőségű dolog.

Hol állunk mi a berlini reformoktól!

Gazdák Biztosító Szövetkezete.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete a cégjegyzésig törvényszerűen deponálandó négy-százezer korona alaptőkét az első felhívásra begyűjtötte tagjaitól. Most tehát, a cégjegyzés megtörténtével a szervezkedés minden vonalon megindul és a szövetkezet a nagy nyilvánosság elé lép.

A nyilvánosság az alakuló közgyűléstől

Tavaszi MÜTRÁGYA szükségletünk

beszerzése végett forduljunk a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez, Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

Mai számunk 20 oldal.

kezdve csak rossz akaratú közleményekben vehetett tudomást, a szövetkezet felől. Örvendetes jelenség, hogy ezek a tendenciózus s egyáltalán nem kontrakarrizott támadások nem ütöttek rést az érdekeltek bizalmán. Az ellenkező történt. A legkisebb propaganda s a legkisebb erőfeszítés nélkül begyűlt az az összeg, amivel indulni lehet. Pedig a megalakulásnak ez a mozzanata szokott a legdöcögösebb lenni. Ez próbálja ki a közbizalmat, az intézmény életrevalóságába vetett hitet.

Az első próba honorálta a legjobb várakozásokat is. A szövetkezet imrár munkához láthat s elkövetkezett az idő, melyben tettek-ből lesz megítélhető, vajjon megállja-e helyét a létküzdalem nehéz versenyében. Ne is akarjunk előtte utat nyitni a dícsőítés olcsó eszközeivel. Ez ugy sem használ, amiként nem árt a rágalom sem. Itt reális üzletekről lesz szó! A gazda üzleti előnyököt vár a szövetkezettől. S várhatja méltán vagy direkt a szövetkezettől, vagy oly alakban, hogy annak közbelépése számára kedvezően befolyásolja a biztosító társulatok díjszabásait. A szövetkezetnek rögtön kezdetben hatalmas, kipróbált, rutinizott versenytársaival is meg kell küzdenie.

A kezdet bizonyára nehéz lesz, kivált akkor, ha a gazdaközönség nem akarná észrevenni, hogy ez a szövetkezet egy témát adott fel neki. Ez a téma akkor kezdődött, mikor a biztosító intézetek kartellje ellen a felzudulás, önkényes eljárásuktól való függőség panaszát általánossá vált. A feladott kérdés most az, akarja-e a gazdaközönség saját kezelésébe venni és saját hasznára fordítani a biztosítási üzletet? Ha ez az akarat a pillanatnyi nehézségeken meg nem török, új éra előtt állunk.

A tisztességtelen verseny ellen.

Ugy látszik, mintha a földmivélsügyi és a kereskedelemügyi miniszter között nemes verseny indult volna meg, hogy ki tud nagyobbat alkotni a rekonstrukció terén. Hegedüs miniszter a tisztos ipart és kereskedelmet akarja rekonstruálni. Erre ezélez a napokban elkészült törvényjavaslat tervezete, a mely a ke-

reskedelmi életből a verseny tisztességtelen eszközeit és fogásait akarja kiküszöbölni.

Az új törvény először is a czegekkel, nyomtatványokkal és hirdetésekkel üzött nagymérvű szédélgeknek akar nekimenni. A valótlán adatok hirdetését el akarja tiltani, kivált az ipari készítményeken, ami a hazai iparral függ egybe. Szigorítja a védjegyekkel s azok ellen üzött visszaélések üldözéseit is. El fogja tiltani a valótlán „alkalmi” eladások reklámozását. Üldözni fogja a hamis származási helyek megjelölését, ami ismét a magyar ipar védelmére szolgál. Üldözni fogja az olyan hirdetési módot is — s ez ma nagyon divatos, — ahol valaki a maga árúit és üzletét mások hírnevének, működésének vagy árúinak jogtalan megkisebbitésével kelletti. Általában tilos lesz minden olyan cselekedet, mely a jó erkölcsökbe vagy a kereskedelmi tisztességbe ütköző módon sérti a versenytárs üzleti érdekeit. Nevezetes intézkedéseket akar különösen a czegevalóság tekintetében, ami kereskedésünknek Achilles-sarka. Sehol a világon nincs annyi ál-czeg és csalárd czegeáruházás, mint nálunk. És külön súlyosabb vétségnek akarja megtenni a gyári és üzleti titkok elárulását az árulóval, de a fölbujtóval szemben is. Természetesen mindezt kihágási büntetéssel fenyegeti s teljes kártérítést fog biztosítani annak, a kit a törvényben tiltott módon megkárosítottak.

Ez egy olyan tervezet, melyet az ipar és kereskedelem minden őszinte barátjának üdvözlőnie kell. A verseny szélhámoságainak leszerelése a legjobb ipartámogatási akció, mert a reklám mai divatu szenzációi éppen a szolid alapon álló ipart tolják háttérbe és teszik láthatatlanná. Reméljük, most már mielőbb az ügynökök megrendszabályozására kerül a sor, akik mezőgazdasági szempontból is erősen kifogásolható versenyt támasztanak nem a szolid és nem mindég a magyar ipar javára. Mindezek nyomán pedig visszatér kihült helyeire a tisztesség és a bizalom, melynek győzelmét a gazdasági élet minden terén örömmel mozdítjuk elő. B. B.

TÁRCZA.

A telepítők.

(Színhely: vidék. Szereplők: nemzetgazdász, mint hivatalos kiküldött. Gyakorlati gazdák.)

(Nemzetgazdász.) Uraim, nekem magas helyről vett megbízatásom van arra, hogy az Önök véleményét a telepítés kérdésében kikérem s kikérem hozzájárulásukat a megindítandó mozgalomhoz. Tehát kérem, sziveskedjenek nézeteikkel, tartózkodás nélkül megismertetni.

(Gazdák.) Eljen a telepítés!

(Nemzetgazdász.) Ez a kérdés három szempontból itélendő meg. Nemzeti szempontból az a törekvés, hogy ez a magyar föld magyar kézben maradjon. (Zugó helyeslés.) Szociális szempontból az a kívánatos, hogy azt a munkást, azt a kisgazdát a földhöz rögzítsük, oda fűzzük a társadalomhoz, a magyar hazához a kielégített birtokvágy idegzsállaival. (Felkiáltások: Eljen!) Gazdasági szempontból végre az a kívánatos, hogy egészséges birtokmegosztás létesüljön a kis- és középbirtokok keletkezésének javára, hogy minél több intelligencia, munkaerő és tőke foglalkoztassék a földdel és minél több független existenciája épülhessen azon. (Viharos tetszés.) Ime ezen

irányzatokban kell érvényesülnie a helyes telepítési politikának, (Igaz, ugy van!) és már a helyeslésekből is örvendé tapasztalom uraim, hogy Önök megértvén ezen eszméket, hatalmas tényezők lesznek abban a társadalmi mozgalomban, amely elsősorban is itt: a mi kis házi körünkben vár támogatásra. (Lelkes éljenzés.)

(Első gazda.) Azt hiszem, mindnyájan sajtó szívvel adunk igazat a mélyen tisztelt szónok urnak. Itt csakugyan tenni kell valamit mert uraim, mint a költő mondja, pusztulunk, veszünk s otdott kéveként széthull nemzetünk. (Igaz, ugy van! Moraj.) Mert hogyan éljen meg az a szegény magyar gazda, ha segítő kezét nem nyújtunk feléje! Ime, csak a hetvenes éveig tekintünk vissza: mi történt azóta? A buza ára lement majdnem felére (Igaz, ugy van!), lement a többi gabonáneműk ára (fokozódó helyeslés.) sőt lement a burgonya ára is. (Zugó helyeslés.) Nincs ára az állatnak sem, a hitel drága, az adósság nagy, az adó türethetetlen. (Ugy van, ugy van!) Jöjjön egy rossz esztendő fagygyal, jégveréssel, a biztosító intézetek kartell kötnek ellenünk; sikerüljön a termés, a börze nyomja le az árakat s megint csak mi vallunk kárt. (Moraj.) A balkán búzát a nyakunkra eresztik, nem elég, hogy küzdenünk kell a sertésvész ellen, a filloxa ellen, a peronospora, liszt-harmat s tudja Isten meg mi ellen, nem is

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovácsy Béla.

A testi nagyság mennyiben értékes tulajdonság a háziállatoknál.

Háziállataink testi nagyságát illetőleg elégszer hallunk pro és kontra véleményeket s nem egy helyt olvashatjuk szakmunkákban is, hogy az apróbb állatok értékesebbek, mert kevesebb takarmányt fogyasztanak, könnyebben kielégíthetők, s ennek következtében hasznosabbak. Ezzel szemben azonban azt tapasztalhatjuk, hogy a külföldön mindenütt, de modernebb tenyésztőink körében a haza határain belül is, hovatovább terjed az előszeretettel a testileg nagyobb állatok iránt s állatkülföldjeinkön többnyire oly szépen fejlődött állatok mutatnak be, melyek ellen — legalább e tekintetben — kifogást tenni alig lehet. Miután tehát e tekintetben a nézetek eltérők, nem lesz talán felesleges e tárgyval e helyen kissé behatóbban foglalkozni.

Lássuk mindenekelőtt a takarmány értékesítést, mert ez a leghathatósabb fegyver az apróbb testű állatok előszeretettel tenyésztő gazdák kezében. Pedig a takarmánynak miként való kihasználása függ ugyan számos tényezőtől, de legkevésbé sem az állat testi nagyságtól. Vannak a nagytestű fajták között is rosszul értékesítők épp úgy, mint a kicsiny testűek között. Mert a takarmányoknak jobb, vagy kevésbé jó kihasználása fajta és egyéni tulajdonság. Akár szarvasmarhák, akár sertéseknél tapasztalhatjuk ezt nap-nap mellett, amidőn a hizóba állított különböző fajtájú, de sőt egy és ugyanazon fajtájú állatok is különböző hizási eredményt mutatnak fel, dacára az egyenlő takarmányozásnak. De ott van például az angol nagy fehérszőrű sertés, a yorkshirei, amely tudvalevően sokkalta jobban értékesíti a takarmányt, mint pl. a nálunk is itt-ott honos hegyi sertés, amely utóbbi testileg jóval kisebb mint amaz. Vagy a nagy szimenthali, kuhlandi, pinzgaui sokalta jobb hizó, mint a felvidéken honos, eltörpült magyar marha. Ha összehasonlítást teszünk kis- és nagytestű állatok között életfenntartó működésüket illetőleg egyébként is megfogunk győződni, hogy az állatok testi nagysága igen értékes tulajdonság, mely a gazdára legtöbb esetben csak hasznos lehet.

Kicsiny állatoknál, testsúlyukhoz arányosítva nagyobb a test felülete, mint a nagyoknál, amiből önkényt következik, hogy nagyobb lévén

említve a szociális kérdést. Itt a 12-ik óra hogy segítsünk a magyar gazdán, ha nem akarjuk, hogy az utolsó darab földet is kihuzák a lába alól. (Zajos éljenzés.) Koldusok vagyunk Uraim, itt csak a telepítés segít. (Helyeslés.)

(Nemzetgazdász.) Ha szabad megjegyznem, kissé messze méltóztatott térni a témától. A telepítés az értékesítési viszonyok javítását nem tűzheti ki célul, ámbár beismerem, hogy a helyes telepítési politikának a nehéz gazdasági viszonyokkal is számot kell vetnie. S éppen ezért a prosperálhatóság gazdasági lehetőségét sem szabad szem elől téveszteni. (Helyeslés.) Igenis, legyenek méltányosok a törlesztési feltételek, anélkül azonban, hogy a telepítést a földosztás eszméjével összezavarhatni szabadna. (Helyeslés.)

(Második gazda.) Öszinte köszönetet mondunk a kiküldött ur ö méltóságának, hogy panaszainkat meghallgatni s illetékes helyen tolmácsolni sziveskedik. (Helyeslés.) Bölesen mondotta ö méltósága, hogy a földosztás eszméjének gyuanyagot adni nem szabad, mert az már most is megzavarta népünk felfogását. S téved, aki azt hiszi, hogy most már a szociális kérdéssel leszámoltunk. A szociális kérdés . . .

(Nemzetgazdász: közbevág.) Bocsnatot kérek, megint messze térünk a tárgytól. A

a hőkisugárzó több takarmány a tüdő nagyobb a k 300 kgr-os nagyobb eg tehéné, vagy nem fordít a fordít a két azonban em

1. A ad szolgálása a kicsinyeké, egy eseléd n 350 kgr-os t eseléd szükse

2. A piacokon is mert a mész vágásával, kid van, mint ké zásával, terz állatokat sziv annyival is ir kimérhető n rendesen nek kocikat is n használni sig hatók, de kevesebbet apróbbak. Vá tetvén, ezen nagyobb testű

3. A nagy vagy tenyész kesíthetők, ez körülmények

A most fontosak, hogy testű állatok mellett azonban arról, hogy a van a maguk miattuk német testű állatok. Olyan vidékek fekvő, nehezen nehéz, nagyte. Ahol a legelő gazdasági visz gyakran avagy minőségű a tenyésztési ali testalkattal is nemzedékről-n

telepítést nem nak tekinteni a szemben. Igeni szociális kérd sorban nem gazdasági polit pontjai által ke

(Harmadik sági politikánkr ugyan, ebben politikának kell vagyunk s mit nyitunk, hogy piacot, az meg. Hol itt a nyakunkra zudi

(Nemzetga semmi köze a ban össze függ nyiben az egés segítheti. (Hely

(Negyedik ö méltósága a vannak a papi mányi, birtoko vannak vonva

(Nemzetga nem lehet, hog kozásában is t letbentartása n

a hőkisugárzás, hőfejlesztésre tehát állandóan több takarmányt igényelnek. Nagy állatoknál a a tüdő nagysága sem mindenkor arányosan nagyobb a kicsiny állatok tüdőjénél s 2 drb 300 kgr.-os tehénnek anyagcsereje bizonyára nagyobb együttesen, mint 1 drb 600 kgr.-os tehéné, vagyis tehát utóbbi elétápláltságra nem fordít annyi takarmányt, mint amennyit fordít a két előbbeni. Sokkalta fontosabbak azonban ennél a következő szempontok:

1. A nagyobb állatok tartása, ápolása, kiszolgálása aránylag kevesebbe kerül, mint a kicsinyeké, mert 10 drb 700 kgr.-os tehenet egy eseléd nagyon jól elláthat, ellenben 20 drb 350 kgr.-os tehen mellé már okvetlenül két eseléd szükséges.

2. A nagyobb testű marha távolabbi piacokon is jobban értékesíthető a kicsinyénél, mert a mézarosnak egy 700 kgr.-os tehen levágásával, kidolgozásával éppen fél annyi dolga van, mint két darab 350 kgr.-os tehen kidolgozásával, természetesen tehát, hogy a nagyobb állatokat szivesebben veszi, sőt jobban is fizeti, annyival is inkább, mert a nagyobb állatokból kimérhető nagyobb darab és szebb husokat rendesen neki is jobban megfizetik. A vasuti kocsiakat is nagyobb állatokkal jobban kilehet használni s így ezek aránylag olcsóbban szállíthatók, de még szállítás közben aránylag kevesebbet is veszítenek súlyukból, mint az apróbbak. Vám, állatorvosi díj fejenként fizetve, ezen a czímen is megtakarítás érték el nagyobb testű állatoknál.

3. A nagyobb testű állatok, mint igaz, vagy tenyészállatok is mindenkor jobban értékesíthetők, ezekután tehát a tenyésztő minden körülmények között nagyobb hasznot fog látni.

A most felsorolt okok mindenesetre annyira fontosak, hogy minden további nélkül a nagyobb testű állatok javára billentik a mérleget. E mellett azonban nem szabad elfeledkeznünk arról, hogy a könnyebb állatfajtáknak is meg van a maguk előnye s ezek oly fontosak, hogy miattuk némely vidéken okvetlenül a kisebb testű állatok tenyésztéséhez kell nyulnunk. Olyan vidékeken ugyanis, a hol igen magasnak fekvő, nehezen megközelíthető legelők vannak, nehéz, nagytestű állatokat alig tenyészthetünk. Ahol a legelők nagyon soványak, ahol a mezőgazdasági viszonyok nagyon mostohák s emiatt gyakran avagy állandóan is kevés és silány minőségű a takarmány, ott nagytestű állatokat tenyészteni alig lehet, mert ha eredetileg ilyen testalkattal is bírnak azok, elcsenevésznak s nemzedékről-nemzedékre törpülnek. Ilyen helyre

mozgékony, edzett, élelmes állatok kellene, melyek képesek óriási területeket bejárni, esetleg egész a hóhatárig is felmászni, hogy sovány táplálékukat megkeressék. Ellenben mindenütt ott, hol elegendő takarmány áll az állatok rendelkezésére télen-nyáron, ott önmaga ellen vét az, aki nem igyekszik állatainak testi nagyságát növelni minden rendelkezésre álló eszközzel, mert összes házi állatainknál ma a testi nagyság az a nagyrabecsült tulajdonság, melyet legjobban megfizetnek.

Ezt pedig néhány nemzedék sorozatán elérhetjük, ha az állatok megfelelő tartása és ápolása mellett, mindenkor csak nagytestű apaállatokat használunk tenyésztésre.

Meglehetősen elterjedt nézet, hogy az anya- és apaállatok között testi nagyság tekintetében jelentékenyebb különbségnek nem szabad lenni, mert ez torzszülöttekre vezet. Nem akarom állítani, hogy a párosítandó állatok testi nagyságban való jelentékenyebb különbsége soha semmi körülmények között rossz eredményre nem vezethet, de igenis állítom, hogy a tenyésztők sokkalta inkább félnek e dologtól, mint a hogy kellene s megvagyok győződve, hogy mihelyt tenyésztő és gazda megbarátkozik azzal a gondolattal, hogy eltérő testi nagyságú állatok párosításából csak igen ritkán származik formátlan utód, sokkalta jobb eredményeket lehet lesz az állattenyésztés terén felmutatni az eddigieknél. Hogy ezen általánosan elterjedt nézetet meggingassam, néhány példát fogok felhozni. Nathusius shetlandi ponti kanca, — amely lovaknak magassága tudvalevőleg alig haladja meg az egy métert, — befedetett, a legnehezebb chydeselefi esődörrel; a párosított állatok között testi nagyság tekintetében tehát óriási nagy volt a különbség, s mégis az utód egy igen formás lö volt, a mely nagyság tekintetében nem érte el ugyan a esődör nagyságát, de megközelítette azt. Németországban a nagyon filigrán termető elektoral-merinó anyákat óriás termető Cotswold kosokkal fedeztettek s ebből a keresztezésből egy igen értékes állatsoport keletkezett, mely nagy teste, gyors fejlődése, hizodalmassága s tömör, nagyfomegű gyapjuja által tűnt ki. Ezek a juhok ma is léteznek s keltshau fajta név alatt ismeretesek. Ugyancsak Németországban a legkisebb tehének hollandi nagy bikákkal lettek keresztezve s ebből a keresztezésből bár nem nagyon szép, de nagytestű s igen jól tejlő állatok keletkeztek. Magam is befedettem 390 kgr.-os pongau teheneket 800 kgr.-os pinzgau bikával

s az utódok a legszebb állatokká fejlődtek, melyek testi nagyság tekintetében alig engedtek valamit a pinzgau bikának. Az ezirányban végrehajtott számos kísérlet közül azonban kétségen kívül legérdekesebb és csakugyan feljegyzésre méltó az, amelyet dr. Plonvis hajtott végre kutyákon. Nevezett egy picziny selyem kutyácskát párosított mesterségesen egy 43¹/₂ kilogramm súlyu neufullandi kutyával. 60 nappal később a selyem kutyácska három egészséges és ép kölyköt szült, amelyek közül az egyik — szuka — két hónapos korában elérte anyja súlyát s nem egészen négy hónapos korában anyjánál kétszerre nehezebb volt.

Ezen adatokat csak annak az illusztrálására hoztam fel, hogy a párosítandó állatok testnagyságban való különbsége még akkor is többnyire szerencsésen kiegyenlítődik az utódokban, mikor a különbség igen nagy volt. S mert a fentiekben kimutattuk, hogy a testi nagyság a háziállatoknál főleg pedig a szarvasmarhánál és sertésnél igen értékes tulajdonság, helyesen eslelkszünk akkor, ha apaállatokat mellé nagyobb testűeket választunk s az ilyen apaállatok használatától még akkor sem riadunk vissza, ha az netalán sokalta nagyobb a rendelkezésre álló anyaállatoknál.

Kovácsy Béla.

NÖVÉNYTERMELÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

A kísérletezések befolyása a növénytermelés jövedelmezőségére.

1.

A kísérletezés egy a tudományos, mint a gyakorlati élet terén nagy jelentőségű bir, mert tudvalevőleg kísérletezés képezi kiinduló pontját minden elért, vagy elérni kívánt haladásnak. A tudományok különböző ágai, az ipar, a kereskedelem kezdetleges mi-voltukból csak a folyton tartó kísérletezések által voltak jelenlegi színvonalukra fejleszthetők; sőt ha tekintetbe vesszük a kulturális fejlődés és a népességi szaporodás folytán még mindig fokozódható igényeket, arra a következtetésre kell jutnunk, hogy ezen igények minden irányban fokozottabb haladást kívánnak.

telepítést nem lehet és nem is szabad arkánumnak tekinteni a szociális bajok nagy egészével szemben. Igenis, szolgáljunk ott, ahol lehet, a szociális kérdésnek is, de a telepítésnek első sorban nem részletkérdések által, hanem a gazdasági politika nagy és általános szempontjai által kell vezetnie. (Helyeslés.)

(Harmadik gazda:) Öméltóságának gazdasági politikánkra tetszett hivatkozni. És csakugyan, ebben az országban a gazdasági politikának kell a döntőnek lenni. Agrár állam vagyunk s mit látunk? A szerb sertésnek kaput nyitunk, hogy lefoglalja előttünk az osztrák piacot, az olasz bor saját piacunkon ver meg. Hol itt a gazdasági politika? A Keletről nyakunkra zudítják a nyersterményt...

(Nemzetgazdász: közbevág.) Pardon. Ehhez semmi köze a telepítésnek, mert ez oly irányban össze függ a gazdasági politikával, amennyiben az egészséges birtok megoszlást elősegítheti. (Helyeslés.)

(Negyedik gazda:) Jól jegyezte meg öméltósága a helyes birtok megoszlást, ott vannak a papi birtokok, ott vannak a hitbizományi, birtokok, amelyek mesterségesen ki vannak vonva a forgalomból...

(Nemzetgazdász:) Kérem a telepítés célja nem lehet, hogy a tulajdonjogot bármely vonatkozásában is megsértse. A tulajdonjog tiszteltbentartása mellett, még mindig elég alkal-

munk nyílik arra, hogy helyes telepítési politikával az idegen elemek terjeszkedésének, a nemzetiségek elhatalmasodásának gátat vessünk. (Ugy van!)

(ötödik gazda:) Szomorú valóként áll előttünk Ö méltóságának az idegen elemek elhatalmasodására nézve tett példálózgatása. Nézzünk csak szét vármegyékben s mit látunk? Középbirtokaink a Rosenthal, Rosenblut és Rosenkopfk predáivá váltak. Így cserélődik ki a magyar nemzet törzse s így válik a föld, amelyhez nemzeti tradíciók fűződtek eddig, pusztá üzleti eszközzé, bennünket meg nem értő elemek hatalmában. Mire jutunk, ha gátat nem vetünk ennek a terjeszkedésnek? (Ugy van!)

(Nemzetgazdász:) Ne zavarjuk össze az eszmékét. A telepítésnek reakciónárius tendenciója nem lehet. Annál kevésbé szabad az antiszemitizmusnak még csak árnyalatát is bevinni ebbe a kérdésbe. Itt azon nemzetiségi aspirációk visszaszorításáról van szó, amelyek államiságunkra nézve is veszélyessé válhatnak. (Általános helyeslés.)

(Hatodik gazda:) Teljesen osztom Ö méltósága nézeteit. Félvezük meg a románt. Telepítsünk a románok közé. Ott van a legnagyobb szükség magyarosításra. (Helyeslés.)

(Nemzetgazdász:) Sajnos Uraim, ez egy olyan idea, amely nem ígér sikert. Bebizonyult,

hogyesem a kitelepítettek magyarosítanának, inkább ők oláhosodnak el. (Igaz, ugy van!)

(Hetedik gazda:) Engedelmet kérek, de ha valamit tenni akarunk ebben a kérdésben, akkor ne harmincz-negyven gyámoltalan családot vigyünk bele abba a hangyabolyba, hanem teremtsünk ott virágzó magyar falvakat. Ha kevés egy millió, elég tíz, ha kevés tíz, elég száz, ha kevés...

(Nemzetgazdász:) Bocsánat, hogy félbe szakítom. Honnan véli tisztelt gazdatárs urazt a száz milliót előteremthetni?

(Hetedik gazda:) Ha telik palotákra, hidakra, párizsi kiállításra, hát a magyar nemzet feltámasztására is telik talán?

(Nemzetgazdász:) Oh kérem, ne legyünk optimisták. Már honnan telnék? Az adó nem srófolható. Pénzünk nincs. A hitelszövetkezetek házalni járnak s a szőlőfelújítás csak úgy megy, hogy száz kölcsönkérő közül ötvennek várnia kell, míg rá kerül a sor.

(Nyolcadik gazdász:) Hát a magántöke, a magán vállalkozás?

(Nemzetgazda:) Nem tetszik megfogni. Magántöket nem találunk olyat, amely politika, szociális vagy nemzetiségi szempontokból áldozatokra volna kész. Ő a kalkulust akarja megtalálni. Már pedig méltóztattak említeni a nehéz gazdasági viszonyokat, amelyek a föld mai tulajdonosának megélhetését is

Gondoljunk csak vissza mezőgazdaságunk kezdetleges állapotára, midőn a legelő- és legelőváltógazdaságok különféle alakjai voltak alkalmazásban, milyen óriási változásokon kellett átteni mezőgazdaságunknak, míg az a mai állapotára fejleszhető volt. Tévedés volna azt hinnünk, mintha a mostani fejlettségnek látszó gazdasági állapotok meg fognak felelni a jövő kívánalmainak, hiszen a jelennek is számos kívánalmi várnak kielégítésre, pedig a megkésztet vagy elmaradt kielégítés azonnal érezteti minden téren nyomasztó hatását és szemmel látható bizonyítékát képezi az elmaradottságnak.

Ilyen elmaradott állapotban, a haladás bizonyos stádiumában, de nem megfelelő fokán találjuk hazánk mezőgazdaságát, midőn nem hiányzanak ugyan rendezett mintagazdaságaink, taláink szép fejlődésben levő és igen magas színvonalon álló állattenyészteteket, láthatjuk a legkülönbözőbb gépek alkalmazását, melyek mind arról tanuskodnak, hogy bizonyos irányban alkalmazkodunk a kor kívánalmaiboz, de hogy az e tekintetben elért eredmények nem általános érvényűek és némely irányban a haladásnak még nyomai is alig tapasztalhatók, bizonyítja a gazdaközönség általános tuiterheltsége, zavaros anyagi helyzete, a földbirtokon levő teher óriási nagysága, mely sajnálatos állapotok szülőökének a kortól való elmaradottságot, a haladási iránti közönyösséget kell tekintenünk.

Nézzük tehát: miben kulminált eddigi közönyösségünk, mik voltak elmaradottságunk okozói és milyen elveket kell a jövőre nézve szem előtt tartanunk, ha a meglevő állapotok súlyos hatását mérsékelni, vagy azt megszüntetni akarjuk.

Mezőgazdaságunk fejlődését, illetve mezőgazdánk boldogulását bizonyára igen kedvezőtlenül befolyásolták az elmúlt évtizedben minimumra hanyatlott gabonárák, a gyapjúárak visszaesése, a sertésvesz és a filloxa által okozott károsulások, melyek révén horribilis összegre, milliókra rugó veszteség érte mezőgazdaságunkat; természetesen ezen állapot hatása megnyilvánult az egyes emberek életében is olyformán, hogy a gazdának évi bevétele jóval kevesebb lett, holott igényei és évi kiadásai nemcsak, hogy megmaradtak a multbaniak, de azok napról-napra fokozódtak, úgy, hogy előállott azon különbözet, mely ma a magyar földbirtokon, mint teher van feljegyezve.

Sokan vannak, a kik ezen nagymérvű megterheltetésről úgy vélekednek, mintha azok a mezőgazdaság jövedelmezőségének emelése

czéljából, mint hasznos befektetések vétettek volna fel a földbirtokra, de sajnos a legtöbb esetben ennek ellenkezőjéről kell meggyőződnünk. Különben, ha tényleg úgy állana is a dolog, ez a dolog lényegén nem sokat változtathat, mert ha mezőgazdasági haladásunk kifejezőjének: a hasznos befektetéseknek értéke teherként áll a földbirtokon, úgy haladásunk nem reális, csak látszólagos, mert ugyanazon állapotból adósság igénybevetelével az adósság értékének megfelelő fokra haladni nézetem szerint körülbelül egyenértékű azzal, mintha adósság nélkül a kiindulási ponton maradtunk volna, mivel ez esetben értékszorulatról szó sincs. De hogy ezen adósságok legnagyobb része a gazda fizetési képességével arányban nem áll magas igények kielégítésére fordítottak, sajnálatos bizonyítékát találjuk a kis- és középbirtokos osztály rohamos tönkremenetelében, számuknak megapadásában.

Az említett válságos állapotok nyomasztó hatása alatt nem szabad lett volna elcsüggednünk, hiszen ilyen csapások mindig érhetik mezőgazdaságunkat, sőt fokozottabb tevékenységre kell bizdulnunk, látva a megélhetési viszonyok nehezülését és azon gátló körülmények szaporodását, melyeket csak igen szorgalmas munkával, kitartással leszünk képesek megélhetésünk utjáról elhárítani. Tekintsünk el azon pár mintagazdaságtól, melyeket fentebb említettem s nézzük: vajjon a változott viszonyoknak megfelelőleg változtattak-e valamit kis-, közép-, sőt nagybirtokosaink egy jelentékeny része gazdasági rendszerünkön, van-e rendes vetésforgásuk, nem-e ugyanazon növényeket és ugyanoly költséggel termelik, érnek-e el nagyobb terméseket, mint 20 évvel ezelőtt? Bizony ha elfogulatlanul akarjuk ezen kérdéseket megválaszolni, egész határozottan azt felelhetjük, hogy mind e téren igenis nagy mulasztást követünk el és vajmi kevés reális haladással dicsekedhetünk. Ebben keresük az okát elmaradottságunknak és nem annyira a válságos állapotoknak; itt világlik ki, hogy az ilyen elmaradott birtokosoknak bevételei ma is ugyanazok, mint két évtizeddel ezelőtt, ellenben kiadásai a közterhek és személyi igényeik túlnövése folytán megkétszereződtek, megháromszorozódtak, hogy aztán ilyen szituációk között nem is volt lehetséges a birtokra felvett terheket hasznos befektetésekbe fordítani, az nagyon természetes dolog.

A folyton nehezedő létérti küzdelemben csak úgy leszünk képesek mi gazdák is magunkat tartatani, ha termelésünk irányát oda módosítjuk és termelésünk költségeit annyira

nyulni. S különösen meg kell gondolnunk, hogy vérmes remények felkeltése egy oldalról sem lehet czélunk. (Igaz!) Még egy gazdatárs ur kívánta nézeteit kifejtetni.

(Tizenegyedik gazda: zavartan.) A telepítést részemről is üdvösnek tartom és min- genben csatlakozom Öméltóságá fejtegetéséhez. (Helyeslés.)

(Nemzetgazdász.) Valóban örvendek az itt elhangzott, egyetértő nyilatkozatoknak. Ezek a legfényesebb tanubizonyosságai annak, hogy a felvetett kérdés a közvéleményben kellőleg megérett és annak fontossága mindnyájunkat bensőleg áthatott. A helyzet tisztázásához ez a diskusszió is nagyban hozzájárult. Hív tolmácsolja leszek az Önök nézeteinek és reményem, ez a tanúságos megbeszélés nagyjelentőségű mozgalom kiindulási pontját képezi. (Bár csak úgy lenne!)

(Első gazda.) Ha szabad, még a sertés-behozatalra vonatkozólag volna néhány megjegyzésem.

(Nemzetgazdász.) Bocsánat, a tárgy ki van merítve. Köszönöm az érdeklődést.

(Gazdák mind.) Éljen a telepítés!

B. B.

redukáljuk, hogy nyert terményeink értékesítése folytán annyi bevételt állítunk elő, melyben mindennemű szükségleteink megtalálják a fedezetet; ezt pedig az által érhetjük el, hogy rendszeres kísérletek tétele által igyekezzünk gazdaságunk minden ágazatának jövedelmezőségéről meggyőződni és keresni a nagyobb jövedelem eléréséhez vezető módzatokat. E tekintetben igazán keveset tettek és tesznek ma is mezőgazdánk, mindent az állam jóvoltából kívánnak elérni, pedig az erre való törekvés csak bizonyos határok közt és oly esetekben indokolt, midőn az állami intézkedés és támogatás biztos sikert ígér. Földművelésügyi kormányunk minden lehetőt megtesz, hogy a gazdák érdekeit előmozdítsa, igyekszik megadni a követésre méltó példát; már létesített több vegykísérleti, több vetőmagvizsgáló állomást, gépkísérleti, növénytermelési, dohánytermelési, állateltetési- és takarmányozási, rovarvartani, növényélet- és körtani kísérleti állomásokat, melyeknek egyrésze teljes mérvben képes a gazdák igényeit kielégíteni, egy részé azonban csak támpontokat szolgáltat a gazdának arra nézve, hogy milyen irányban kell a gazdának kísérleteit megkezdeni, tehát a kísérlettel bizonyos körülmények között elérhető eredmények kikutatása a gazda kötelességét képezi. Ilyen irányban működik pl: a növénytermelési kísérleti állomás; az itt végrehajtott kísérletek eredménye még a legközelebb fekvő gazdaságoknak is csak azon esetben lehet a termelésnél irányadó, ha a gazdaság talajviszonyai mindenben megegyeznek a kísérlet helyének talajviszonyaival, de mivel tudjuk, hogy igen sok esetben még az egymással határos birtokok, sőt ugyanazon birtoktest is egészen eltérő talajviszonyokkal bírnak, az egyik helyen tett és bevált kísérlet a másik helyen teljesen negatív eredménnyel járhat.

Ezen okból egy gazdaságban sem volna szabad a növénytermelés terén a rendszeres kísérletezésnek hiányoznia, csak így leszünk képesek meggyőződni arról, hogy viszonyaink között milyen növények termelhetők jövedelmezően s a termelendő növények milyen eljárások követése mellett szolgáltatják a legnagyobb hasznot. De sajnos, mit tapasztalhatunk e tekintetben: a legtöbb gazdaságban — értve nemcsak a kis- és közép, de a nagybirtokokat is — talán a gazdaság fennállása óta sem hajtottak végre egy rendszeres, következetes kísérletet, termelik ősidők óta ugyanazon növényeket a régi szokások szerint, nem is gondolva arra, hogy azok jövedelmezőségéről meggyőződjének, termelésüket jövedelmezőbbé tegyék, esetleg más jövedelmezőbbnek ígérkező növények termelésével kísérletet tegyenek; ha pedig néha valamiben a termelés körül változtatást akarnak tenni, végrehajtták nagyban minden további kísérlet nélkül, ami nem ritkán tetemes veszteséget okoz a gazdaságnak.

A növénytermelés terén kezdenünk kell a kísérletet talajunk összetételének, természetének, tulajdonságainak megismerése szempontjából, kutatnunk kell: vajjon megfelelnek-e éghajlati és talaj viszonyaink azon miveleti növények igényeinek, melyek értékesítésére kedvezők a konjunkturák; továbbá, hogy a különböző miveleti növényeknek a különféle talajnemeken felmerülő miveleti igényeit milyen eljárásokkal tudjuk legelőkéletesebben kielégíteni; ugyanezen alkalommal ki kell terjesztenünk figyelmünket a miveleti növényeket érhető elemi csapásokra, növénybetegségekre, rovarok és állatok által okozható károokra, a melyek ellen kísérletek tétele által a talajmivelelésben is igen sokszor megfelelő védekezést találhatunk.

Különös érdeke továbbá a gazdának, hogy trágyázás által a növények termés hozamát, illetve a termelés tisztajövedelmét a lehetőségek határai között maximumra emelje. Ma már sem mezőgazdasági, sem közigazdasági, sem egyéni tekintetben nem

szabad beér-
zárólag az i-
trágyázás m-
mány ma m-
a növények
nát, melyek
nézve, hogy
azok, a kik
szerűségéből,
és szakértele
lasztás vadjé
az istállótrá-
szenek kihat
hető nagy an

Gyakor-
napság is ig-
ben kedvező
pasztaljuk a
tudomány az
használatá m-
lyes alapokon
vedelmezően
illetve mivele
gítésére, a g-
esetben bebi-
mégis fennáll
táplált és irá-
vagy helytel-
magyaraztatá
rűtlen haszná-
mellőzésében.

Honnan
gazdának eg-
zódést, tapasz-
műtrágya has-
talajviszonyai
csak a mezőg-
ből, folyóirat
inkább csak a
növénytermelé
kísérletek ere-
kísérletek a r-
désű kísérleti
tességgel és s-
végre, mindaz
ményeket elér-
egyek kísérlet
kísérlet miatt
vihető keresz-
kezésre minde
minőségű ter-
okszerű és er-
gedhetetlen k-
sérle ezésh z-
van, az elért er-
lehet irányadó
talajának min-
erőbeli állapo-
kevesebb megé-

TAK

Rev

Intenziv

(Közérdeklő)

A marhah-
nyerés melléke-
u. m. a gazdas-
valamely mező-
czukorgyár) utj-
a selejtezett áll-
tehát részint a
mány, részint a
minősége állap-
vagy intenzív v-
két szélsőség m-
Intenzív hizlalá-
lalás alatt pedig
Az intenzív hiz-

szabad beérnünk a régi rendszerrel, mely ki-
zárólag az istállótrágya használatában és a
trágyázás mellőzésében kulminált, a tudomá-
ny ma már egészen meggyőzően ismerteti
a növények boncz- és élettanát, táplálkozástá-
nát, melyekből következtetést vonhatunk arra
nézve, hogy mily nagy mulasztást követtek el
azok, a kik a trágyázást jóformán csak kény-
szerűségből, nem a kellő lelkiismeretességgel
és szakértelemmel teljesítették; de nagy mu-
lasztás vádja fogja terhelni azokat is, a kik
az istállótrágya használata mellett nem törek-
senek kihasználni a műtrágyázás által elér-
hető nagy anyagi előnyöket.

Gyakorlati gazdáink körében még ma-
napság is igen különböző, de a legtöbb eset-
ben kedvezőtlen nézetek megnyilvánulását ta-
pasztaljuk a műtrágyázást illetőleg, pedig a
tudomány azon állítása, hogy az istállótrágya
használata mellett a műtrágyáknak egyes, he-
lyes alapokon megválasztott feleségei igen jó-
vedelmezően fordíthatók talajunk gazdagítására,
illetve miveleti növényeink tápigenyeinek kielé-
gítésére, a gyakorlati életben is számtalan
esetben bebizonyított; hogy ennek dacára
mégis fennállanak a műtrágyák használata ellen
táplált és irányult ellenszenvos és tévedéseken
vagy helytelen eljárásokon alapuló nézetek,
magyarazatait találhatjuk a műtrágyák czélsze-
rűtlen használatában és az ideirányuló kísérletek
mellőzésében.

Honnan és hogyan szerez a gyakorlati
gazdáknak egy igen jelentékeny része meggyő-
ződést, tapasztalatot arra nézve, hogy mely
műtrágya használata volna az ő klimatikus és
talajviszonyai között megfelelő? A legtöbbször
csak a mezőgazdasági szaklapokból, könyvek-
ből, folyóiratokból stb., melyekben sajnos,
inkább csak az állami kísérleti állomáson és a
növénytermelési kísérleti telkeken végrehajtott
kísérletek eredményeiről olvashatunk, amely
kísérletek a rendelkezésre álló csekély kiterje-
désű kísérleti telkeken megfelelő lelkiismeret-
ességgel és szakértelemmel hajtának ugyan
végre, mindazonáltal teljesen megbízható ered-
ményeket elérni itt is alig lehetséges, mert az
egyes kísérleti telkeken a különféle irányú sok
kísérlet miatt azok rendszeren csak kicsiben
vihetők keresztül, azonkívül nem is áll rendelkez-
ésre minden esetben olyan használatu és
minőségű terület, mely bizonyos kísérletek
okszzerű és eredményes keresztülvitelének elen-
gedhetetlen kelleke; sőt feltéve, hogy a ki-
sérlet ezúttal minden szükséges kellek meg
van, az elért eredmény csak azon gazdaságokban
lehet irányadó, melyeknek klimatikus viszonyai,
talajának minősége, ez előtti használata és
erőbeli állapota a kísérleti telkével többé-
kevésbé megegyezik.

Balogh Sándor.

(Vége köv.)

TAKARMÁNYOZÁS.

Rovatvezető: Cselkó István.

Intenzív és extenzív hizlalás.

(Kérdések felelet egy magánkérdésre.)

A marbahizlalásnak — eltekintve a trágya-
nyerés mellékes céljától — két főcélja van,
u. m. a gazdaságban főlegesen termelt vagy
valamely mezőgazdasági iparág (szesz- vagy
czukorgyár) útján nyert takarmány, vagy pedig
a selejtezett állatok kellő értékesítése; irányát
tehát részint a rendelkezésünkre álló takar-
mány, részint a vásárolt vagy selejtezett állatok
minősége állapítja meg. E két tényező szerint
vagy intenzív vagy extenzív hizlalást, vagy a
két szélsőség közbeeső fokozatait alkalmazzuk.
Intenzív hizlalás alatt a gyorsan, extenzív hiz-
lalás alatt pedig a lassan eszközöltet értjük.
Az intenzív hizlalás előfeltétele tehát a nagyobb

hízékonysággal fölruházott állat s a sok jó
(koncentrált) takarmány, míg az extenzív hiz-
lalás az ellenkező feltételekhez van kötve. A
jól fölnevelt, vagyis nagyobb hízékonysággal
fölruházott állatot nem czélszerű extenzív, a
rosszul fölnevelt, vagyis csekély hízékonysággal
bíró nem lehet intenzív hizlalni. Előbbi
azért nem alkalmas az extenzív hizlalásra,
mert emésztőszervei szűkebbek, semhogy sok
terimés takarmányt fogadhatnának be, utóbbit
pedig azért nem lehet intenzív hizlalni, mert
tág emésztőszervei nincsenek az intenzív hiz-
lalás főkéllékét alkotó nagymennyiségű koncen-
trált takarmány kellő kihasználására begya-
korolva.

Ebből önkényt következik, hogy a hiz-
lalást nem czélszerű sablonszerűen üzni, hanem,
hogy itt számolnunk kell a helyi viszonyokkal,
é. p. egy a takarmányviszonyok, valamint a
hizlalandó állatokkal, mert pl. oly gazdaságban,
ahol sok szénát és szalmát kell a hízó állatok-
kal értékesíteni, másképp fogunk hizlalni, mint
ott, ahol inkább dara s kereskedelmi takar-
mányokra kell támaszkodnunk; ami pedig az
állatokat illeti, magától érthető, hogy a magyar-
erdélyi marhát másképp fogjuk hizlalni, mint a
szimmenthált, a rosszul alkotott kevés husut
másképp mint a jól alkotott husos testűt, a
tinóokrót másképp, mint a járomból selejtezett
vén göblyt.

De a gondos és anyagi érdekeit szem-
előtt tartó hizláló tovább megy, mert az még
a hasonló fajtájú s koru állatok között is tesz
különbséget. Ugyanis mindenki tapasztalhatja,
hogy a látszólag egyenlő állatok között is nagy
eltérések mutatkoznak a hízékonyságban, amennyi-
nyiben t. i. az egyik göbly vagy tinóókr
jobban hizik, mint a másik; miután pedig a
hízóállat akkor értékesíti a takarmányt leg-
jobban, ha annyi tápanyagot kap, amennyi
természetének megfelel, annál fogva czélszerű
azon állatokkal, melyeknél a szem vagy a
mérleg nagyobb hízékonyságot árul el, a vala-
mennyi állatra egyenlően megállapított takar-
mánynál többet etetni, mert aminő hiba az
állatba többet erőszakolni, mint amennyit kíván,
ép oly hiba az is, ha kevesebbet adunk neki,
mint amennyit megbir.

A marbahizlalás é. p. egy az extenzív,
de különösen az intenzív hizlalás eszménye
tehát a föltétlen individualizálás, amit a kis
hizláló könnyen eszközölhet is, a nagyobb
hizláló pedig úgy segíthet magán, hogy indivi-
dualitásuk (hízékonyságuk) hasonlatossága szer-
int csoportosítja az állatokat s az összes
hízókkal közösen etetet rövid takarmányra
(pl. a szecsával kevert répára) koncentrált
takarmánytöbbletet szór még azon csoportok-
nál, melyek nagyobb hízékonyság által tűnnek ki.

Az intenzív és extenzív hizlalás szél-
ségeinek megfelelő tápanyagszabványokat
könnyű az elmondottak alapján megállapítani,
mert a kettő között az a főkülönbség, hogy
az intenzív hizlalásnál kevesebb száraz anyag-
ban jóval több fehérjét és szűkebb táparányt
alkalmazzunk mint a másiknál.

Az intenzív hizlalás többé kerül, de
jövendelműbb is, mint az extenzív hizlalás,
tehát ajánlatosabb, csak hogy nem eszközölhető
mindig, mert pl. silány takarmánnyal és
silány állatanyaggal nem lehet intenzív hiz-
lalni. Kedvezőtlen értékesítési viszonyok, pl.
rossz husarak, vagy rossz piaczi összeköttetések
mellett is inkább az extenzív hizlalás van
helyén. E szerint tehát mind a kettő, valamint
közbeeső fokozatai is jogosultak, de azt, hogy
így, vagy amúgy előnyösebb-e hizlalni, minden
egyes esetben csak az állapíthatja meg, aki ala-
posan ismeri a helyi viszonyokat, ez pedig
maga a hizláló.

Cselkó István.

LÓTENYÉSZTÉS.

Elválasztott csikók gondozása.

Egyik nyitramegyei előfizetők több rend-
beli kérdést tesz fel választott csikók gondo-
zását illetőleg. E kérdésekre a következőkben
felelünk.

1. Azt a 9 hónapos csödöröcsikót, melyet
tulbuján táplál, nem czélszerű továbbra
is az ugyanolyan koru kanczacsikóval egy
istállóban szabadon bocsátva és kifutóba is
eresztve együtt tartani, mert ily korban az a
két állat már ivarérett s ha hamarabb nem,
a tavasz nyitával a csödör a kanczát felfogja
hágni, mi ha meghasasodáshoz nem vezet is,
csak hátrányt rejt magában.

2. A kocsiszinből rögtönzött istálló, mely-
ben e két állat tartózkodik, melegebbé tehető
azáltal, hogy az ember a szin falait $\frac{1}{2}$ —1
méter magasságban szalmás trágyával körül-
rakatja. Ekkor legalább is 10° R. meleg állan-
dóan lehet az istállóban s ez elég. Ily meleg-
ben a jó erős, sűrű téli szőrzettel bíró két
állatot le lehet kötni takarás nélkül is, ha azon-
ban alacsonyabba sülyed a hőmérsék, czélszerű
takarót alkalmazni, a csikókat feloldani, hogy
mozogva felmelegedhessenek, a lábak átfaza-
sát pedig bő almozással megakadályozni.

3. A csikók tulbuján vannak tartva: 3—3
liter zab és jó szénában dúsalkodás sok,
különösen oly keveset mozgó csikóknál. Innen
a kövérség és izzadás még a hideg istállóban
is. A buja tartás s hideg istállóban való tar-
tózkodás elősegítője lehet a lábak meghibáso-
dásának, különösen az izom- és patacsznak.
Adjon több alkalmat szabadban való moz-
gásra csikóknak s a zab- és szénaadagot leg-
alább is ne fokozza mindaddig, míg állatai a
zsirosodottságnak jeleiből nem veszítenek.

4. A csödöröcsikót, mely mint mondja,
178 cm. nagy angol véru kanczától és állami
Nonius méntől származik s már most 9 hóna-
pos korában 154 cm. magas és igen szép,
erős, formás alkatu, érdemes volna menné
fölnevelni, ha nem volna oly szűk a területe,
amilyennek eseteli. Félő ugyanis, hogy izületi
hibák fognak a mozgáshiány folytán az állat-
nál fellépni s akkor kellend kiherélni, mikor
ez a mütét veszélyesebbé válik. Ha az állat
kiherelésére szánja el magát a kérdéstevő,
egy e mütétet már most is végrehajthatja
azon, de az említett viszonyokra való tekin-
tettel ajánlatos tavasz nyitáig várnia.

5. A katonaság — mint a hírlapokban
közölve volt — ezután 3 éves csikókat is
vásárol. A szóbanforgó állat kiherélve is
tehát jól értékesülhet akár ily, akár más uton
már 3, avagy aztán 4—5 éves korában.

6. Jelzi, hogy az az istálló, melyben a
két csikó két anyja áll, akkora, hogy 4 ló benne
jól el nem fér, háromnak azonban jó helyet
adna. Gondolkozzék felette, hogy nem lehetne-e
a kanczacsikót ezen istállóba kötni, a mént
pedig a melegebbé alakított s dusan almozott
szinben *lekötetlenül* egymagában elhelyezni,
esetleg pedig azt is lekötni ott s a nemkülön-
ben zsufoltan álló szarvasmarhák közül kötni
be oda egy párt, hogy a belső meleg fokozód-
jék s az állat ne lássa egyedül magát.

7. A csikók lekötésével még várhat ugyan,
de az 1. pontban említettek figyelembe
vételével. Nincs mit félnie attól, hogy később
a lekötéssel meggyül a baja, csak tulhosszura
ne nyujtsa a lekötés idejét, vagyis azt leg-
később a jövő őszkor eszközölje, ha ugyan
körülményei (legelő, kifutóhiány) a hamarabb
való lekötésre nem kényszerítik.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdés.

35. kérdés. Tavaszszai tehenészetet akarok felállítani, még pedig a majdnem ösmeretlen erdélyi mokány (hívják itt riskának is) marhá-ból s montavoni bikát. Kérem, hogy helyes lesz-e ez a keresztezés s ha nem, mily fajtájú bikát ajánlanak? Hol kapható montavoni bika? *K. J. B.*

36. kérdés. Rugott borjuinknak erő-takarmányként 1 kg. tengeridarat adagolok, répa, gypszena és tavaszi pelyva mellett darabonként. Kérem szives felvilágosítását, hogy fél kg. tengeridara és fél kg. olajpogácsa helyesebb erőtakarmány adagolás volna-e? egyáltalán, helyén való-e növendék szarvas-marháknak olajpogácsát adagolni, ha van elég tengeri? *M. E.*

37. kérdés. Milyen hátránya van a megfagyott burgonyának a keményítő gyár-tásnál? *Ny. J.*

38. kérdés. Egy kis gyárat óhajtanék gazdaságomban felállítani, mely a burgonyát tisztán csak moslék alakjában földolgozná? Kérem, mennyibe kerül ily gyár felállítása, mely a fenti célból 150 drb marha felhizalásának megfelelne! Naponként mennyi tüzelőanyagot igényel és mennyi költséget a gyári alkalmazottak? Továbbá alkalmas-e a hurgundi répa hasonló földolgozása hizalási célokra! Végül, miután szeszgyártásra berendezni e gyárat nem óhajtom, szükséges-e a miniszteri engedély kieszközlése? *H. A.*

39. kérdés. Kertemben mint egy 50 dbból álló 7-8 méter magas alma- és körte-fáim vannak, azokat a tavasszal permetezni akarnám; kérem, mikor kell ezt tenni, mily időszakban és hányszor? *H. A.*

2. Hol kaphatok olyan fecskendőt, amely ily magasra felhord? Mivel kell fát meg-fecskendezni, elég-e hozzá az egyszerű kékkö-öldat, ha igen, hány százalékos oldatot használnak?

3. Mibe kerül egy ilyen fecskendő és minő eredményt érek el, ha gyümölcsfáimat permetezni fogom? *T. M.*

40. kérdés. A majortól legtávolabb fekvő 30 k. holdas tábla már két év óta ugár, mert a talaj ott sovány, ezt bizonyítja az a körülmény, hogy mindenkor, így például legutóbb ez előtt három évvel holdja 250 kilogramm zabot adott. Ezen táblát az idén még nem trágyázom meg, de nem szeretném továbbra is parlagon hevertetni; kérem miként lehetne e táblát értékesíteni? Nézetem szerint talán baltaczinna vagy csicsókával sikerülne eredményt érni?

A föld erősen kötött agyagtalaj, a szomszédos táblák jötermést szoktak adni a gabonaneműekből is. *D. Gy.*

41. kérdés. Homokos agyagtalajú gazdaságomban 100 holdon étburgonyát akarok termelni; szeretném tehát tudni: melyek a legjobb, legkeresettebb fajok és hol lehetne azokat beszerezni? Kérem továbbá egy szak-művet a művelési módra nézve ajánlani. *Sz. J.*

42. kérdés. Három éven át kísérletezek a lóbab termelésével, azonban daczára annak, hogy mindig gondosan műveltetem, nagyobb terméseredményt 300 kgnál kat. holdanként nem tudtam elérni.

Két éven át a levéltetvek, tavaly pedig a rozsdá lepte el és tette tönkre a szép reményekre jogosított termést. Miután nekem a lóbabra tejlő és hizóállatok abraktakarmánya pótlására nagyobb mennyiségben szükségem volna és a szaklapokban gyakran közzétett terméseredményeket (12-15 mm. holdanként) nem tudtam még elérni, kérem igen tisztelt gazdatársaimat, kik a lóbabot huzamosabb időn át termesztették, sziveskedjenek tudatni minő átlagterméseket értek el a

lóbab-termeléssel és gyakran van e alávetve a levéltetvek és a rozsdá oly nagymérvű kár-tételeinek, hogy az egész termést jóformán tönkreteszik.

Megjegyzem a talaj igen jó minőségű buzatalaj.

Nem szolgáltat-e biztosabb és nagyobb termést a sojabab, utóbbiból mennyi vetőmag kell egy kat. holdra, minő sortávoiban vetendő és megegyezik-e művelése a lóbab művelésével?

Tejelőmarháknak abraktakarmány pótlá-sára melyik babféle felelne meg jobban? Soja-babot hol szerezhetnék be vetőmagnak?

Vojtek.

K. I.

Felelet.

Riska-Montavoni keresztezés. (Felelet a 35. számú kérdésre.) Azt a keresztezést, melyet kérdéstevő keresztülvinni akar, csak helye-selni lehet. Helyeselni pedig azért, mert az igénytelen, kicsinytestű, kevés takarmányt igényelő riska marha többnyire olcsón szerez-hető be s kétségen kívül a borzderes segélyé-vel lehet utódaiban megjavítani, nagyobb-testűvé tenni s amugy is kiegítő tejelőképes-ségét fokozni. Azt hiszem azonban, hogy javító anyagul jobb volna algaui bikákat használni, mint montavoniakat, mert az algauiak tejelő-képessége általában véve jobb, mint a monta-vonié, pedig ugy hiszem, hogy ezen keresz-tezéssel a tejelőképesség fentartása és foko-zása czéloztatik első sorban. Algaui bikák beszerzése végett Frigyes főherceg magyar-óvári uradalmához lesz czélszerű fordulni. Miután azonban az algauiak között meglehe-tősen el van terjedve a gümőkór, czélszerű volna a tenyésztésre használandó bikát tuber-kulinnal oltatni, sőt egy új tehenészet beállít-ásánál ma már a tehenek tuberkulinozását is kár volna elmulasztani.

Olajpogácsa a növendékmarháknak. (Felelet a 36. számú kérdésre.) Az olajpogácsa nagyon alkalmas a növendékállatok táplálására, mert sok fehérjét és ásványi anyagot tartal-maz, melyek miatt ugy az izmok, valamint a csontok fejlődésére előnyösebben hat, mint a tengeri, mely inkább hizlalja az állatokat. Ezért csak helyeselhetjük azt a szándékát, hogy rugott borjuit tengerijének felét olaj-pogácsával óhajlja helyettesíteni s e czélra főleg a len-, napraforgó- és tökmagpogácsát, az esztendő vagy idősebb állatoknál a repce-pogácsát is ajánlhatjuk. Rugott borjuikkal azért nem ajánlunk repcepogácsát etetni, mert ez mustárolajat fejleszt az emésztés alkalmával, mely a gyenge állatok beleit támadja meg.

Megfagyott burgonya, mint keményítő gyártási nyersanyag. (Felelet a 37. számú kér-désre.) A megfagyott burgonya keményítőgyár-tásra kevésbé alkalmas, mint az ép burgonya. Ennek oka, hogy a megfagyás alatt a burgo-nyában lévő keményítőnek egy része cukorrá alakul át — ami a burgonyának édes ízét is kölcsönöz — s így azon része a keményítőnek, amely cukorrá alakult át, veszendőbe ment. Másrészt a megfagyásnak az is nagy hátránya, hogy a megfagyott burgonya igen könnyen megromlik, így nem tartható elhosszabb ideig, hanem azonnal fel kell azt dolgozni.

Burgonyamoslék előállítása. (Felelet a 38. sz. kérdésre.) A hizlalásnál a gazdanak arra kell törekednie, hogy a takarmányfélék, amelyekkel a hizlalás történik, minél tökéletesebben kihasználtsanak, másrészt azonban arra is kell törekednie, hogy a hizlalás minél kevesebbe kerüljön. Már pedig, ha kérdéstevő ur a burgonyamoslék előállítására egy kis gyárat óhajt berendezni, ugy ez a hizlalási költségeket tetemesen emelné. Hogy ugyanis a burgonyából egy moslékszerű takarmány

legyen előállítható, arra szükséges lenne egy gőzkazánnak, egy gőzgépnek, egy gőzölőnek és egy csefrezőkádnak a beállítása, e mellett azonban még zöldmalátát is kellene készíteni, amelyvel a szétfőzött burgonya elfolyósítatik és egyuttal elezükrosittatik. Ezen berendezés, el-tekinve a napi költségektől, maga mintegy 9-10.000 koronába kerülne, a hozzá való épület pedig 8-10.000 koronába. Tehát csak az évi törke, kamat és amortisáció 2000 koronával terhelné meg a hizlalás számját. Ezen-kivül naponta 12 korona értékű tüzelőanyag használnának fel s a gépész, fűtő és egy nap-szamos fizetése is legalább 7-8 koronába kerülne.

Ha tehát kérdést tevő ur burgonyát akar hizó állataival feltakarmányoztatni, sokkal helyesebben cselekszik, ha a burgonyát egy-szerű takarmányfülesztő gépekben megfőzeti vagy gőzölteti s azután a burgonyát a felszecc-kázott szalás takarmány, szalma, török vagy polyva közé elkeverve, esetleg összezetuzatva eteti fel. A gőzölés, vagy szétfőzés által is eleje vétetik mindama hátrányoknak, amelyek a nyersburgonya feltakarmányozásával járnak. Ily módon azonban egyuttal eleje vétetik azon hátrányoknak is, a melyet a tulságosan vizdus takarmányok, így p. o. a moslék feletetésével járnak.

A takarmányrúpát szétfőzni, vagy gőzölni egyáltalán nem szükséges. A répa tápértéke a gőzölés által nem emelkedik oly arányban, mint a mennyibe a tüzelőanyag kerülne. Leg-feljebb felszeletelt rúpát lehet a többi takar-mánnyal együtt fülesztetni, vagy gőzölni.

Tekintettel azon körülményre, hogy hizó-állatoknak 15-20 kg. burgonya adható s így 150 drb hizó takarmányozására naponként 22-25 q. burgonyára lenne szükség, aján-latos volna egy kicsbb, naponként 3 hl. ter-melésű szeszgyárat felállítani, a midőn is a burgonya elsőben szeszszé dolgoztatnék fel s a nyert melléktermék, a moslék, értékesítették az állatokkal. Ily módon egy mázsa burgonya 3-4 koronával lenne értékesíthető. A szesz-gyár felállításával azonban tanácsos leendő addig várni, míg a szesz kontingentálása ügyé-ben végleges intézkedés történik, minthogy a mai viszonyok között egy új szeszgyár felállít-ása nagyon is nagy rizikóval járna.

A takarmányfülesztő gépek felállításához semmiféle különös engedély nem szükséges.

Gyümölcsfák permetezése. (Felelet a 39. sz. kérdésre.) A kérdésből nem tudjuk kiolvasni azt, ami legényegesebb, nevezetesen, hogy mi ellen óhajta az alma- és körtefákat per-metezni. Pedig ez a fő dolog. Míg ugyanis az élőködő gombák okozta betegségek ellen bordói keveréket kell alkalmazni, addig a tetvek és egyéb puhatestű rovarok irtására a vízzel feleresztett thanaton, vagy a kvassia-fa-forgács főzete fog czélhoz vezetni; de már az almafák gyümölcseit pusztító almamoly her-nyója, valamint az alma- és körtefák rügyeit pusztító rügyfurók ellen permetezéssel vagy csak keveset vagy éppen semmit se segítünk. Ezek ellen legtöbbet ér az, ha a fák derekára őszszel (szeptemberben) szalma-vagy szénakötelet, faforgácsból, fagyapotból vagy papirosból készített övet szoroson odakötünk és a telelésre itt meghuzódó bogarakat decemberben vagy januárban a kötéllel együtt elégetjük. Minthogy a kérdésben rézgáliczról is van szó, megjegyezzük, hogy azt magánosan nem ajánlatos alkalmazni, hanem oltott mésszel keverve 1-3%-os bordói lé alakjában. Gomba-betegségek ellen czélszerű ezt először a faka-dás előtt, valamint később fokozatosan erősebb és erő-ebb állapotban a lombozatra sőt a gyümölcsökre is ismételten reá permetezni. A jó permetezők közül megemlíthetjük a magy. mezőgazgák szövetségétől (Budapest, V., Alkotmány-utca 31.) 21 frtért megszerezhető Ver-morel-félét, továbbá az ehhez hasonló szerkezetű és jóságú Turul permetezőt, mely 16 frtért a

a csetneki ré-
(Üllői-ut 19.)
külön toldalék
tezővel, mert
fel, a magasra
alkalmas per-
csövekkel se-
megpermetezni
szerint —
hajosan vége-
vezet.

KÜL

Ausztria
intézkedése a
„Rundschau”
állatbeviteli
konkluzióra ju-
hogy a behoz-
lottak legyen-
melyben egy-
Az áthozott á-
ban tartatnak
kitiltottak min-
marhát és ser-
engednek be A
böl igen na-
Daniába 1877
tést nem sz-
semmiféle hus-
meg. A tiltó
hogy a Dániát
szagba küldöt-
nak — többé
A svédok a Né-
szertint 120
Norvégiába
állatokat bevit-
tilos az idege-
tesznek kivéte-
hidra kell szá-
ha előzőleg ig-
ványmentes h-
jesen elzárkóz-
Csakis a saját
állatimportot,
hosszu tengeri
vány behurczol-
lat után azonna-
állatok s husne-
országba csak a
nyészállatokat,
tej s olvasztott
helyükön ninc-
vonal mentén
fogyasztva. Svá-
be, melyről ige-
ványmentes vic-
országba minde-
eresztik be az
illetőleg all fer-
szágok terméke-
területieknek is
Amerika s H-
vidékről 10 n-
be, holott Franc-
országból a na-
zár nélkül is v-
böl hetenként
Felső Sziléziába
a szabad állat-
— képtelen ürü-
tetésére serkent-
Francziad
A francia gaz-
gabona ár es-
nemzetbelieké.
gazdakörei egy-
teszik. Közlelé-
bizottsága terve-
nek értelmében
nyel engedtesse

a esetneki rézgyár raktárából (Budapest, IX., Üllői-ut 19.) hozatható meg. Magas fához még külön toldalék csövek is hozatandók a permetezővel, mert a permeteg magasra nem megy fel, a magasra menő folyadék-sugár pedig nem alkalmas permetezésre. Még ilyen toldalék csövekkel se igen lehet 8—10 m-es fákat megpermetezni egyáltalában — tapasztalataink szerint — ily magas fák permetezése igen bajosan végezhető és eredményre nem igen vezet.

Gy. I.

KÜLFÖLDI SZEMLE.

Ausztria. Az idegen államok törvényes intézkedése a marhavész behurcolása ellen. A „Rundschau” a folyó évben érvényben levő állapotbeviteli szemlélet közlőjében a következő konkluzióra jut: Az Egyesült-Államok előírják, hogy a behozandó állatok legalább egy évig lettek legyen eredeti hazájuk oly vidékén, melyben egy évig semmiféle járvány nem volt. Az áthozott állatok 90 napig tartó vesztézában tartatnak egy amerikai kikötőben. A belgák tiltottak minden Németországból jövő szarvasmarhát és sertést s csakis rögtön levágásra engednek be Antwerpenben báránnyokat, melyekből igen nagy kvantumban fogyasztanak. Daniába 1877 óta se szarvasmarhát, sem sertést nem szabad Németországból átvinni — semmiféle husárunk bevitelére sem engedtetik meg. A tiltó rendelet oly szigorral tartatik be, hogy a Dániából eladás céljából Németországba küldött állatok, ha vevőre nem akadnak — többé Dániába vissza nem eresztetnek! A svédok a Németországból jövő állatokat rendszerint 120 napos vesztézában vetik alá. Norvégiába 1894 óta sehonnán sem szabad állatokat bevinni. Franciaországban általában tilos az idegen állatok bevitelére. Csak a birkák tesznek kivételt, melyeket a „La villettei” vágóhidra kell szállítani rögtön levágás céljából, ha előzőleg igazolva van, hogy 42 napig járványmentes helyen tartatott. Angolország teljesen elzárkózott az európai állapotbevitel elől. Csakis a saját gyarmatairól ereszt magához állapotportot, azt vesztézá nélkül, mert a hosszú tengeri ut elég biztosítékot képez a járvány behurcolása ellen. Az állatok alapos vizsgálat után azonnal leletnek. Hollandiából az idegen állatok s husneműek ugyancsak kizárattak. Oroszországba csak alapos vizsgálat után eresztik a tenyészállatokat. Beeresztetik hus, hentesáru, forralt tej s olvasztott vaj, ha igazolják, hogy eredeti helyükön nincs járvány, s hogy csak vasutvonal mentén lakó városi nép által leendő fogyasztva. Svájcba csak az oly élőállat vihető be, melyről igazolható, hogy 40 nap óta járványmentes vidéken tartatott. Ellenben Németországba minden határ felől ellenőrzés nélkül eresztik be az élőállatokat s csak a friss húst illetőleg áll fen bizonyos megszorítás oly országok termékeivel szemben, melyek járványos területűeknek ismertettek; minő Oroszország, Amerika s Holland. Vágómarhát az éjszaki vidékről 10 napi vesztézá után eresztnek be, holott Franciaországból s Ausztria-Magyarországból a nagyobb vágóhidakra e vesztézá nélkül is vihetőek be állatok. Oroszországból hetenként szabad 1360 db vágósertést Felső Sziléziába rögtön levágásra szállítani. Ez a szabad állapotbevitel a mi a német gazdákat — képtelen ürügyek alatt — az import megszüntetésére serkenti — eddig eredmény nélkül.

Franciaország. Gabonakivitelű prémiumok. A francia gazdák panasza is oly általános a gabona ár csekélyisége felett, mint a más nemzetbelieké. A kérdést az ország valamennyi gazdákra egyöntetű megbeszélés tárgyává teszik. Közélebb a képviselőház vámügyi bizottsága terjesztett elő egy javaslatot, melynek értelmében a liszt kivitel oly kedvezményekkel engedtesse meg, hogy az exportálóknak

behozatali prémium nyujtassék, melyvel a gyarmatokból behozott kávé, tea s kakaó vámköltisége fizethető meg. A Lamy-féle javaslat meg azt az óhaját fejezi ki, hogy az exportáló gazdának a kivitt gabona vagy liszt után fizetett vámköltiség háromnegyedrésze, térítéssek meg. A képviselőház közlelőbb dönteni van hivatva a különböző javaslatok felett. Mint minden újításnak — ennek is megvan már az ellenzéke. A sajtó egyrésze azt hangoztatja, hogy igen nagy naivság kell ahhoz, hogy valaki elhigyeje, hogy ezen kivitelű prémiumok nem fogják a többi nemzetek megteremtését maguk után vonni. Emlékeztetnek arra az eseményre, mely 1887-ik év június 26-án esett meg. Ekkor történt ugyanis, hogy a német kormány szesz kivitelű prémiumait léptette életbe s a francia kormány rögtön azzal válaszolt, hogy a július 5-iki törvényt alkotta meg, mely az alkohol 30 frankos vámját egy csapásra 70 frankra emelte fel. Sagnier rámutat e történelmi tényre, melyre azoknak lesz szükséges visszaemlékezni, kik most a gabonakivitelű prémium megteremtésén fáradoznak. Hogy is lehetne feltenni, hogy az érdekeikben sértett többi európai nemzetek nyugodtan hagyják a francziák tettét s nem válaszólnának ugyanazzal az újítással, melylyel 12 évvel ezelőtt a francziák fogadták a német szesz drawbacks-ot? Aztán a nevezett gyarmatárúk vámjá fejében az államkincstár eddig 131 milliót szedett be. Ha ettől elesik, vajjon mily más uton fogja azt beszélni, nem jön-e olyan teher létre, mely a gazda vallaira fog nehezedni. A sajtó attól tart, a nevezett összeg javarészt nem a gazdák fogják nyerni, hanem a malom őrösök, kik hatványozni fogják munkásságukat még úgy is, hogy idegen buza őrésével, a hazainak versenyt fokozzák. A parlamentnek ez ügyben érdekes tárgyalásai lesznek.

A francia-amerikai kereskedelmi szerződés. A francia-amerikai kereskedelmi szerződés a legutóbbi időkben ismét általános kritika tárgyát képezte s lehet, hogy ez indította arra a kormányt, hogy a képviselők között, e szerződést magyarázó brossürt osztasson szét. Az irat azt igyekszik megértetni, hogy habár az új szerződés az ipari termékek kivitelének kedvez is, ennek dacára a mezőgazdaság érdekei semmiképpen sincsenek sértve. Az 1899 július 24-én kötött szerződés két évi alkudozás eredménye, melyet a francia kormány szorgalmazott, hogy az Egyesült-Államok nagyon merev vámtarifáit némileg enyhítse. Az 1897-ik év július 24-én életbelépett Dingley bill ugyanis oly magas vámtételeket szabott elő, hogy azokat bátran tiltó szabályoknak lehetett értelmezni. Európának Amerikával kereskedelmi viszonyban állott államai már az első évben kevesebbet exportáltak. A francziák 22, az angolok 35, a németek 37 s a belgák 38 százalékkal. Az alkudozások 1898. június 1-én kezdődtek, midőn is az amerikai hentes áru behozatala ellenében, a francia képművészeti tárgyak s a borkő exportja engedtetett meg leszállított vámtarifa mellett. A kezdet maga után vonta a júniusban kötött végleges szerződést, melynek értelmében a két nemzet egymással minimális tarifa mellett szállítják termékeit, bizonyos cikkek kivételével. Ezidőszent a francziák exportjának 53%-a az Egyesült Államokba irányul s a vámhivatal által kiállított statisztikai kimutatás szerint eddig 5.220.000 fr. nyereségük van a szerződésből — a francia ipar kétségtelen haszna tehát szembeötlő. Ellenben az amerikaiak csak 1.077.000 frankot takarítottak meg a vámköltiség ezimén s exportjuk csak 4%-ot nyert volna a leszállított vámtarifák intézményéből. Ebből magyarázható meg Németország feltékenykedése, mert rossz szemmel nézi a francziáknak a washingtoni kormányval kötött egységét. A francia gazdák zöme, nem lévén informálva a szerződés mibenlétéről — bizalmatlansággal fogadta azt. Dehát a magya-

ráló szöveg felvilágosít arról, hogy a gabona s a szarvasmarha behozatal az 1892-ik évi francia törvény által egységes tarifa alá szorított — ezekre a minimális tarifa nem is terjedhet ki. Aztán a lovak, a vaj, a luczerna s a heremag, a takarmány, a cukor, a cikória, a tojás, a sajt, a méz a szerződésből kihagyattak, azok olesó behozatalától úgy sem kell tartani. A francia gazda tehát nyugodt lehet a jövőt illetőleg, mert nem hogy az amerikai termékek nem fogják versenyben lenyomni, sőt inkább az Egyesült-Államok területén új piacot szerzett magának. A francia kormány a szerződést magára nézve „örvendetes esemény”-nek jelzi.

Németország. Az új bortörvény. A Bundesrath elé egy új bortörvény-javaslatot terjesztettek, mely hivatva lesz a tavaly május 20-án hozott törvényt ha nem is hatályon kívül helyezni, de némileg módifikálja azt. Az új törvényjavaslat értelmében mübort (Tresterwein) iparszerűleg előállítani nem szabad, de megengedtetik akkor, ha igazolják, hogy az „házi használatra” leendő fordítva. Az eddigi német törvény értelmében az ily bort szabad volt elárúsítani, csak az volt kikötve, hogy etiketten hirdessék annak eredetét. — Az utóbbi időben azonban sok kereskedő megfélekedett a törvény ezen intézkedéséről, mi szükségessé tette az elárúsítás eltiltását.

A for gallizálása még ezután is meglesz engedve, miután a cukor oldatának hozzáadása szabad lesz. A javaslat megjegyzi, miszerint „a cukor hozzáadása csakis a bor javítására szolgáljon, nem pedig tömegének szaporítására”. Ime egy passzus, melyet számos variációban fognak kijátszani! A régi törvény értelmében bizonyos megállapított számokban foglaltott a borok kivonat s hamu tartalma, melyek a természetes borkritériumát képezték. Ezek töröltettek s a Bundesrath lesz hivatva a jövőben oly szabályokat megállapítani, melyek alapján a természetes borokat elbírálják. Érdekes az új javaslat pince ellenőrzése s az a határozata, mely szerint a kihágások sokkal szigorubbán lesznek büntetve — mint eddig voltak.

Svájc. Az amerikai vessző térfoglalása. A szőlőpusztulás első idejében a svájciak oly erélyvel folytatták a védekezés munkáját, hogy tényleg hosszú ideig zárva is maradtak a határok a filloxera invázió elől. Ennek dacára Genf és Vaud kantonokban fertőztettek a szőlők s nem maradt más hátra, mint, hogy ott is megkezdjék a rekonstrukció munkáját, mint ahogy másutt tették. Ez azonban a szőlőtermelők nézetével nem egyezett, kik az amerikai alanyt a legnagyobb bizalmatlansággal fogadták. Most Dufour a vaud-i kísérleti állomás vezetője 10 évi kísérletezés után közhírré teszi tanulmányának eredményét, mely szerint az oltott szőlőtöke is ad akkora termést — ha többet nem — mint a régi. Azonfelül biztosítja honfaiat, hogy a szőlő minősége az oltás folytán nem veszít jóságából. Sürgeti tehát a védekezés munkájának folytatását, ahol pedig még el nem kezdtek volna, ott siessenek az amerikai oltványokkal telepíteni. A szóbeli buzdításnak alig lett volna nagyobb fogantatja, ha Genf város tanácsa egy praktikus módhoz nem fordul. Valamennyi szőlőbirtokosnak, kinek a cantonban levő szőlőjében a filloxera konstátáltatott — államsegélyt adat. A szubvencziót a szőlősgazdák vagy szőlőművelők, vagy kézművesek alakjában kapják, az utóbbi adományból 17 centimot kap mindenki egy négyszög méternyi terület után, mely oltott vesszővel van beültetve s ezzel azt érte el a tanács, hogy egyre-másra tesznek a gazdák a megfelelő alanyokkal kísérletet. Candolle azon nézetének ad kifejezést, ha az ország egész területére kiterjed a hasonló alakbeli államsegély — Svájc szőlőtermelése a régi idők termelését túl fogja szárnyalni. Lesz tehát módunkban összehasonlítást tenni,

mely államsegély forma jobb: ami agrár-bankunk kölcsöne — avagy a svájciak állami szubvenziója?

VEGYESEK

Mai számunk tartalma:

Az OMGE. közleményei.	173
Személynyek a hét történetéből.	173
Tárca.	
A telepítők.	174
Alattenyésztés.	
A testi nagyság menüiben értékes tulajdonság a házi állatoknál.	174
Növénytermelés.	
A kísérletezések befolyása a növénytermelés fejlődésére.	175
Takarmányozás.	
Intenzív és extenzív hizlalás.	177
Lótenyésztés.	
Elválasztott csikók gondozása.	177
Kérdések és feleletek.	178
Külföldi szemle.	179
Vegyesek.	180
Kereskedelem, tőzsde.	181
Budapesti gabonatorzsde. — Szeszület. — A központi vásárcsarnok árujegyzése a nagyban (en gros) eladott élelmiszerek áráiról. — Állatvásárok: Budapesti szurómarhavásár. — Budapesti juhvásár. — Bécsi vágómarhavásár. — Bécsi szurómarhavásár. — Bécsi sertésvásár. — Bécsi juhvásár.	182

A m. kir. mezőgazdasági muzeum gyűjteményei a VII. ker., Kerepesi út 72. szám alatti házban megtekinthetők a hétfői és az ünnepek követő napok kivételével:

naponként d. e. 9 órától d. n. 1 óráig.

Hétfői és az ünnepek követő napokon a muzeum zárva van.

A muzeum látogatása ingyenes.

A legközelebbi villamos-kocsimegállóhely a Kerepesi-úton: a városból jövet VII. ker., Alsó-erdősor utca sarkán, a városba menet VIII. ker., a Kenyérmező utca sarkán van.

Kitüntetés. Ő felsége a király a személye körüli magyar miniszter elterjesztésére Rovara Frigyes uradalmi igazgatónak a mezőgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta. Örömmel vesszük e kitüntetés híreit, mert valóban példás és közhasznú tevékenység szolgált annak előzménye gyanánt. Rovara Frigyes különösen, mint a pozsonyi gazdasági kaszinó elnöke szerzett érdemeket, melynek élén nagy agilitást fejtett ki a gazdaságosság összetartása s a kisgazdák kioktatása körül. Mint kitűnő gazda a kísérletezések terén igyekezett szolgálatot tenni gazdatiszárainak, főigyekezete lévén, hogy teltben, szóban és írásban mindig közhaszonra érleltesse gazdag tapasztalatait. Ő vezette be a vidékbéli német ajku gazdatiszárakat a gazdaságos országos egyesületének kötelékébe s idegen származású daczára összeforrván érzelmeinkkel és törekvéseinkkel. Pozsony vármegye mezőgazdasági fejlődésének történetében marandó emléket biztosított magának.

Kihallgatások a földmivélsügyi miniszternél. Illetékes helyről vett értesülésünk szerint a földmivélsügyi miniszter a rendes heti kihallgatást f. évi január hó 30. ártól kezdve jövőben minden kedden délután 4 óra helyett d. n. 5 órakor fogja megtartani.

Megbízata. A földmivélsügyi m. kir. miniszter Bock Vilmos földmivés-iskolai igazgató, beszttercei lakost Besztterce szab. kir. város területére, Osváth Andor eszttergomi lakost Eszttergom szab. kir. város területére, Horváth Maté róm. kath. plébános kertesi lakost Sopron vármegye soproni, dr. Höggyézi István szil-sárhányi és Szilcsény Dénes ferádi lakosokat pedig a vármegye esztternai járására és Koller Lajos zala-sójtői lakost Zala vármegye zala-egerszegi járására, végül Thurzó János szedlicsnai lakost Trencsén vármegye trencsénai járására nézve a gazdasági tudósítói tiszttel bírta meg.

Gazdasági előadások Kaposvárott. Az OMGE. a Somogy megyei Gazdasági Egyesülettel karöltve Kaposvárott

a vármegye ház termében, f. évi február hó 10., 11. és 12. napján gazdasági előadásokat rendez a következő programmal: **Február hó 10-én, Czákó Béla** a kesztthelyi gazd. tanintézet tanára „A trágyázásról és a tápanyag mérleg elkészítéséről”, **Sztankovics János** kesztthelyi gazd. tanintézet tanár „A bakteriumokról és az ellenük való védekezésről”, **február 11-én Czákó Béla:** „A vetés forgókról és alkalmazásukról”, **Sztankovics János:** „A tuberkulózisról”, **február 12-én Dr. Csanády Gusztáv** a kesztthelyi gazd. tanintézet igazgatója: „Ujabb vívmányok a borászat tartani. Az előadások látogatása teljesen díjmentes és azokon bármely gazda előzetes bejelentés nélkül is részt vehet.

Szövetkezeti kongresszus Párisban. A mezőgazdasági szövetkezetek és hason irányú társulások nemzetközi kongresszusa folyó év július hó 8-ától 14. áig fog összeülni Párisban, közvetlenül a nemzetközi mezőgazdasági kongresszus megtartása után. A szövetkezeti mozgalom nemcsak Franciaországon, hanem a többi országokban is már oly nagy mérvet öltött, hogy az utóbbi években ez képezi a legfontosabb gazdasági és szociális eseményt. A szövetkezés elvén, kölcsönösségen, segélyezéssel alapuló intézmények annyi fajtája és oly nagy mennyisége létesült, hogy a nagyobb-szerű szervezés ideje elérkezettnek tekinthető. A kongresszus hivatva lesz megállapítani az eddig elért eredményeket, meghatározni és kellőleg megvilágítani az eddig bevált és a jövőben követendő eljárásokat, főleg kiszabni azt az egységes irányt, melyet a jövőben az összes kulturáltak elterén követhetnek. A kongresszus tagja bárki lehet, ki 10 frank lefizetése mellett ebbeli szándékát a rendezőségnek július 8. áig bejelenti. A kongresszus programja négy főrészből áll: Az első általános szempontokból foglalkozik a szövetkezeti mozgalommal. A második rész a szövetkezetek különböző fajtáit: az értékesítő, fogyasztó, termelési, munkás, állattenyésztési, szőlőszeti stb. szövetkezeteket tárgyalja. A harmadik rész a szövetkezeti mozgalom reális oldalával, a kölcsönösségen alapuló segélyezéssel, biztosítással és mezőgazdasági hitelnyújtással foglalkozik. A kongresszusi program negyedik része pedig a mezőgazdasági ismereteknek a szövetkezetek útján való terjesztését pröpagálja. A kongresszusra ezen program keretében bármely kongresszusi tag küldhet be munkálatokat f. év márciusi elsejéig, melyek júliusban a kongresszus elé terjesztetnek.

Állategészségügyi viszonyaink kedvező alakulása. A ragadós állati betegségekkel szemben, szigorúan és következetesen keresztülvitt zárati intézkedések eredményének tekintendő részben az a kedvező állategészségügyi állapot, mely Magyarországon ez idő szerint fennáll. Különösen a ragadós száj- és körömfájás betegségénél tapasztalható ez, mely a legkárosabbak kható forgalmi korlátozásokra szokott alkalmat nyújtani. Míg ugyanis mult 1899-ik év január 18-án még fertőzve volt 30 község 394 udvarral, addig ez idő szerint ez a betegség már csak egy község két udvarának állatállományában fordul elő. Ezek az adatok kétségtelenül igazolják, hogy mily kedvező eredmény érhető el, valamely ragadós betegség elhuzcolásának megakadályozásával s ha a gazdaságosság, a felmerült betegség azonban bejelentése mellett az egészséges állatok elkülönítésével a gondos fertőtlenítéssel s az elrendelt zárati és orvó intézkedések pontos betartásával a hatóságok kezére jár s ezeket önmaga is elősegíti. Ezen kedvező helyzet megtartására azonban éberem kell örködnünk, mert a szomszédos Ausztriában ez idő szerint még

mindig 452 község, sőt Németországban 4423 község állatállománya van e betegséggel fertőzve. A sertésvész állása is a mut év hasonló időszakához képest 85 községgel a megelőző heti állapottal szemben, pedig 31 községgel kedvezőbb.

Praktikus bélyegző. A gumosít bélyegző hazai ipartermék, mely a nehézkes és lassu kezelési schablon (patron), illetve a süítő vagy égető bélyegzőket van hivatva helyettesíteni. Használata amazokénál gyorsabb, lenyomatai tiszták és tökéletesek. Igen alkalmas e bélyegző készülék állatok, zsákok, ponyvák, gazdasági eszközök és postai, illetve vasuti küldemények bélyegzésére. Különösen említésre méltók a zsebben hordozható marha-bélyegzők. A gumosít bélyegző ugy külalakjára, valamint kezelésére nézve hasonló a kaucsuk-ruggyanta bélyegzőhöz, de anyagának nagyobb rugalmasságánál fogva nemcsak sima, hanem egyenetlen felületű tárgyak pl. deszka, vászon, kő, üveg, vas stb. bélyegzésére is alkalmas. A hozzá használandó olajfe-ték lemoshatlan, így a bélyegző lenyomatok nem időlegesek. A gumosít bélyegzők elég olcsók: egy monogram-bélyegző (2 kezdő betű) 1 Kor. 60 fil.—3 Kor., egy számsor (10 szám) 5—8 Kor., egy teljes ABC (27 betű) 11—17 Kor. közt váltakozik nagyság szerint. Egyenes soros bélyegzők □ cm-je 3 fillér. A bélyegzők készítésével egyedül „Dancz Ferencz: Első magyar gumosít bélyegző gyár” Budapest, VI., Sziv-utca 65. sz. foglalkozik.

A magyar kir. államvasutak védnöksége alatt álló fiumei nyilvános raktár részvénytársaság Fiumében foglalkozik a Fiuméba vasuton érkező és onnan hajóval továbbbitandó, valamint a Fiuméba hajóval érkező és onnan vasuton elszállítandó és a helyi áruk átvételével, megőrzésével, gondozásával, csomagolásával, átadásával s egyéb kezelésével, nemkülömben az átvett áruk tüzkár elleni biztosításával. A részvénytársaság gabona-elevátorában a külföldre rendelt, vagy importált gabonaműek mindennemű kezelését (u. m. eleválást, keverést, egalizálást, rostálást, trieurózést és osztályozást) elvállalja, ugyszintén végezeti a gabonának zsákokban vagy ömlesztett állapotban való (alla rinfusa) hajóba rakását is. A részvénytársaság a kereskedelemügyi miniszterium által jóváhagyott üzletszabályzatát és díjtételeit kívánatra díjtalanul rendelkezésre bocsátja.

A szakoktatás és kísérletügyi kiállítás-hoz. A „Köztelek” f. évi 4-ik számának „A magyar mezőgazdasági szakoktatás és kísérletügyi párisi kiállítása” cím alatti cikkében a kolozs-monostori m. k. gazdaságtanintézet által kiállított s a bival és a juh tejének vegyi összetételét feltüntető két grafikonról az van írva, hogy „Szentkirályi Ákos igazgató által készített”. Ennek helyreigazításaként közöljük, hogy a grafikonokat a tejet is elemező Dr. Baintner Ferencz tanár készítette.

NYILTTÉR.*

Megjelent az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” kiadásában *Az Ujlaki Uradalom Üzleti berendezése* a „Köztelek” szerkesztőség által kitüntetett pályamű. Két tábla hat ábrával. Írta: Wiener Moszkó. Egy hazai belterjes uradalom üzleti ágának jövedelmezőségére és az egyes üzleti ágak viszonyára vonatkozó részletes adatok ismertetése. 104 oldalas csinos könyv, ára pórtómentes megküldéssel: 55 krajczár. Megrendelések a kiadóhivatalba intézendők.

* Az e rovat alatt közöltékért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

Most jelent meg
Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán
 az O. M. G. E. titkárjai szerkesztésében

Köztelek Zsebnaptár
1900-ra.

A „Köztelek Zsebnaptár” ezen hatodik évfolyama régi köntösében, javított és tetemesen bővített tartalommal bír.

A „Köztelek Zsebnaptár” minden más zsebnaptárt teljesen nélkülözhetővé tesz.

A „Köztelek Zsebnaptár” ára az O. M. G. E. tagok és a „Köztelek” előfizetői részére bérmentes küldéssel együtt

3 korona 20 fillér.
 Megrendelhető
 a „Köztelek” kiadóhivatalában,
Budapest,
 IX., Üllői-ut 25. (Köztelek).

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi cég jelentése.)

Budapest, január 27.

Az időjárás e hét kezdetével még száraz, habár boros volt; később bőségszerű csapadék és erősebben emelkedett hőmérséklet mellett az egész országra terjedő oviadás állott be. A talaj így tehát bőséges nedvességhez jut és a mennyire jelenleg megítélhető, a vetések állása kielégítő. A külföldön ugyancsak nedves, boros időjárás uralkodik. A vízállás emelkedett.

A külföldi piacokon az üzlet általában továbbra is szűk keretben mozog, az árak azonban nagyjából tartottak. A tengerentúli piacok közül New-Yorkban az árfoyakok többszörösen és erősebben fluktuáltak és fedezési vételek folytán egyenként 2 c. magasabbak, dacára annak, hogy látható készletek ismét gyarapodtak és a „Bradstreet” jelentése szerint a világgészletek is mult hó óta 4 millió bushellel nagyobbak. Argentiniából a kedvező terméseredményt úgy mennyiségileg, mint minőségileg is továbbra dicserik és a kivitel részére körülbelül 20 millió métermázsza buza fog rendelkezésre állani. Egyelőre azonban a hozatalok az Argentiniában időközben fellépett és már hivatalosan is konstatált pestis-járvány következtében meg fognak akasztatni. Epegy kielégítőek az ausztráliai jelentések is, míg az indiai hírek változatlanul kedvezőtlenek. Angliában a politikai viszonyok továbbra is hatástalanok és az árak újból, habár csak mérsékeltten is, csökkentek. A francia piacokon jobb kereslet mutatkozott állítólagos fagykarakra és kedvezőtlen időjárásra, melyeknek azonban kezdetben hitelt adni nem akartak. Úgy látszik azonban, hogy a hírek mégis csak beigazolódtak nyerne, mert naponként nagymértű fedezések eszközöltek. A hangulat buza és liszt iránt egyaránt szilárd és árak 2 frankkal magasabbak. A többi kontinentális piacokon a fogyasztási viszonyok nehézkesekek, az irányzat azonban kellemesebb és úgy látszik, hogy a francia jelentések a spekulációt felrúgták.

Nálunk a kereslet úgy kenyérmagvak, mint takarmányzúzottak iránt csökkent és az árak — tengeri kivételével, mely szilárd — változatlanok.

Az üzlet részleteiről következőket jelenthetjük: Buza szilárd irányzatban indult; a malmok jó vételkedvet tanúsítottak és szívesen vásárolták a kínált tételeket minek folytán az árak is 5 fillérrel emelkedhettek. Később a kereslet csökkent, a forgalom is kisebb terjedelmű lett és bár az árban a napi üzlet mellett visszaesés nem volt észlelhető, az elért csekély árelőny mintegy magától veszendőbe ment. A hét végével ismét szilárdabbra fordult az irányzat, azonban árjavulás nélkül. A forgalom főleg raktártételekből áll, melyek az arbitrage határidő fedezési vételei folytán szabadultak fel. A kínálat egyébként az egész hét folyamán jó volt csak finom árú — mely iránt tartós az érdeklődés — érkezik szorványosan a paczra. Az összforgalmat 100,000 mm., a hethozatalt 52,000 mm.-ra tesztük.

Rozs a búzával egyetemben csak a hét elején volt szilárd, amikor is úgy a helyi fogyasztás, mint el-

szállítási czélokra volt jó kereslet. Ez azonban később csökkent, a forgalom csak kisebb tételekre szorítkozott és az árak 5 fillért vesztek. A hét végével a czikkben is b-rátságosabb a hangulat. Minőség szerint 12 10—12 00 koronáig fizetnek budapesti paritásra. Nyíri származékok 11.40—11.50 koronáig voltak forgalomban Debreczen távolságában átvéve.

Arpa (takarm. és hántolási czélokra) e hét folyamán alig változott; a gyenge kínálat tartott áron talált elhelyezést Minőség szerint 10.80—11.40 K. között jegyzünk helyben átvéve. Állomásokon átvéve a forgalom malata-gyárosaink csekély beszerzéseire szorítkozik; középminőségű árúért 11.50—12.50 korona között fizettek budapesti paritásra.

Zab gyenge kereslet mellett e hét folyamán ugyancsak változatlan maradt mi mellett a kínálat szintén mérsékelt. A hangulat csendes és alarendelt árúért 9.80—10.20, középminőségűért 10.50, prima árúért, mely könnyebben értékeíthető, 10.80 koronáig fizetnek helyben. A forgalom körülbelül 3000 métermázsza.

Tengeri állomásokon átvéve a rossz utakra való tekintettel, gyengén van kínálva, míg a kereslet — elszállításokra — aránylag jó. A mérsékelt kínálat lehetetlenné tette, hogy élénkebb forgalom fejlődjék, az árak azonban a mult héthez viszonyítva 10—15 fillérrel 100 kilónként mégis magasabbak. Budapesti paritásra 9.55 koronáig helyben és Kőbányán 9.70 K. tisztavidei állomásokon 8.60—9.20 korona között fizettek. Délvidéki szeszgyárosok körülbelül 30,000 métermázsza tengeri vásároltak márczius—májusi szállításra 9.50 korona ab Temesvár.

Olajmagvak: Káposztarepce (készaruban) üzlet e czikkben nincs, helyben 25.— koronáig jegyez. Káposztarepce 1900. augusztusra alig volt forgalomban és inkább névlegesen 23.20—23.40 korona között jegyzett. A mellékezőkkel jelektételen a forgalom: vadrepce 11.—13.— korona, gomborka 21.—23.— korona, lenmag 23.—27.— koronát ér el helyben.

Hüvelyesek: Bab iránt e héten is élénk vételkedv nyilvánult; tekintettel a szorványos kínálatra azonban jobb forgalom nem fejlődhetett ki. Törpebab Gyöngyösön 16.50 K., Félégyházán 17.50 K., gömbölyű Mohács 15.—, korona, Zombor-Baján 15.— K. Barnabab Kalocsán 14.— korona Erdélyi fehérbab ab Marosvásárhely 11.20 korona. Kendermag ugyancsak szilárd irányzatú és budapesti paritásra 22.— koronáig jegyez. Bükköny 12—13— K., Muharmag 13.50—14.50 koronát jegyez helybeli paritásra, minden 100 kg.-ként.

Napi jelentés a gabonázletről
1900 január 30

Készaruban mérsékelt kínálat mellett a malmok jobb vételkedvet tanúsítottak és 10 fillérig magasabb árakat fizettek. Az összforgalom 30,000 mázsát tett ki.

Az árjegyzés 100 kgr.-ra vonatkozik:

Eladott:

Buza:		Tiszavideki:			
300 mm.	80-5 kg K.	16-50	3 óra		
600	80-5	16-40	" "		
1000	80	16-50	" "		
500	80	16-45	" "		
100	80	16-40	" "		
500	80	16-40	" "		
300	80	16-50	" "		
500	79-3	16-50	" "		
50 mm	79-5 K.	16.—	3 óra		
50	78	16.—	" "		
500	79	16-50	" "		
500	79	16-30	" "		
500	79	16-40	" "		
100	79	16-15	" "		
100	79	15-60	" "		
200	78	15-60	" "		
200	78-5	16.—	" "		
500	78	16-35	" "		
600	78	16-10	" "		
100	78	16-15	" "		
100	78	15-80	" "		
100	78	15-80	" "		
100	77-9	15-50	" "		
3000	76-3	15-80	" "		
100	76	15-40	" "		
3000	75-5	15-40	" "		
100	76	15-40	" "		
100	74-5	15-10	" "		
100	74	14-40	" "		
700	77-5	15-60	" "		
Felsőmagyarvid.		Dunavideki:			
630 mm.	74-2 K.	15-15	3 óra		
500	79	16-30	" "		
100	79	15-80	" "		
100	79	15-70	" "		
500	79	15-90	" "		
500	79	15-90	" "		
250	77-5	15-60	" "		
50	80	15-60	" "		
100	77	15-70	" "		
500	77	15-50	" "		
Raktárból:		1500	77-3	15-80	" "
		2000	77-3	15-65	" "
		2500	76	15-50	" "
		2600	75-5	15-10	" "
		1000	74-5	15.—	" "

Rozsban csekély forgalom volt és csak kisebb tételek kerültek eladásra.

Tengeri és zabban egyáltalában nem köttetett semmi.

Arpa tartott és különösen finomabb minőségűek keltek el jobb árak mellett.

Szeszüzlet.

Szesz. (Goldfinger Gábor szeszgyári képviselő tudósítása.)

A szeszüzletben a hét elején az üzletmenet változatlan élénk volt és úgy finomított, valamint élesztőszeszben több tétel kelt el a mulheli zárlatjegyzés szerint. Elkelt finomított szesz 112 50—113 50 koronáig, élesztőszesz adózva 112 50—113 75 K., 43—43 50 K. adózatlanul szabadraktárra szállítva.

Vidéki szeszgyárak részéről kontingens finomított szesz e hétnél elején nem volt kínálva.

Mezőgazdasági szeszgyárak kontingens nyersszesz január—májusi szállításra magasabb bécsi kontingens-szeszjegyzések folytán 50 fillérrel drágábban ajánlottak és néhány tétel fix áron el is kelt.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 36 50—37— korona.

Bécsi jegyzés 39.60—40— korona, kontingens nyersszeszért.

Prádai jegyzés 111— korona adózott 37.75—38 korona adózatlan szeszért.

Trieszti jegyzés 22— korona kivétel szeszét 90% hektoliterje.

A kivétel e hétnél elején néhány kocsi rakomány finomított szeszt vásárolt.

Vidéki szeszgyárak Losonc, Temesvár, Nagyvárad 25 fillérrel drágábban, a többiek változatlanul szilárdan jegyeznek.

Budapesti váratlak e héten: Finomított szesz 112 50—113 50 korona, élesztőszesz 112 50—113 50 K., nyersszesz adózva 110 50—111 50 korona, nyersszesz adózatlan (ekontingens) — korona, dombornyított szesz 36—37 25 korona. Kontingens nyersszesz — korona.

Az árak 10,000 literfokonként hordó nélküli bérmentve budapesti vasútállomáshoz szállítva készpénzfizetés mellett értendőek.

Heremagvak ólomzárólása.*)

Budapest, 1900. január 29-én.

A budapesti m. kir. állami vetőmag-vizsgáló állomás az 1899/1900. idényben, azaz 1899. évi július hó 1-től a mai napig az alatt megnevezett magkereskedők-nél és termelőknél a következő magvakat ólomzárólta:

Luczerna Lóhere Összesen		m é t e r m á z s a	
Mauthner Odön Budapest...	319	1040	1309
Magy. mezőg. szöv. Bpest...	444	577	1421
Haldeck Ignác, Budapest...	504	190	694
Klein Vilmos Szatmár ...	—	492	492
Deutsch Gyula, Budapest ...	236	19	255
Ifj. Freund Sámuel, Szatmár	18	169	187
Frommer A. H. utóda Bpest...	148	26	174
Beimel és fia Budapest ...	29	104	133
Klein Vilmos örök. Temesvár	90	30	120
Lamberger Károly Bpest ...	19	74	93
Boross és Szalay ...	32	59	91
Radwáner és Rónai Bpest...	10	60	70
Gr. Teleki Arvéd, Drassó ...	52	4	56
Kramer Lipót Budapest ...	4	10	14
Fuchs Fülöp, Budapest ...	—	13	13
Összesen ...	1945	2869	4814

1) 7 q bíborhere, 16 q fehér here.

2) 51 q répamag.

*) A hazai mezőgazdaságra nézve káros agrokai hereféle magvakat a magvizsgáló állomás nem ólomzárólja.

A központi vásárcsarnok árjegyzése nagy (en gros) eladott élelmiszerek áráiról.

Magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetségének jelentése. 1900 január hó 27-éről.

A házbérnegyed előtti idő nagyon érezhető a legutóbbi napok forgalmán. Ezen körülménynek f-gyán, de az enyhe időjárás következtében is kielégítő hozatalain csak nyomot áron találtak elhelyezést.

Nagybani eladásaink:

Vidéki marhahús 72—88 korona vidéki b r u 86—96 korona, sertés 72—84 korona 100 kilónként.

Vadak: Nyul drbja 1.89—2 korona. Fázson párja 5—6 korona.

Élő baromfiból elkelt: Tyúk 2—2.60 korona, magló liba 5—6 korona, pulyka 8—9 korona páronként.

Vágott baromfiból: hizott lud kilója 1-1.20 korona, pulyka 1.2-1.20 koronáért kilóját.
 Tojásban az árak kissé emelkedtek. Prima alföldi tojas 92-96 koronát jegyez eredeti ládája.
 Vaj még mindig elhanyagolt. Ia teavaj 1.60-1.80 korona, főzvaj 1.20-1.30 koronát jegyez kilója.
 Gyümölcsből elkelt ponyk alma 36-40 korona, pogácsa 30-32 koronás áron 100 kilónként.

(A székesfővárosi vásárcsarnok-igazgatóság jelése. Budapest, 1900. január 29-ről.)

Has. Marhahús hátulja I. oszt. 1 q K. 100-108. II. oszt. 96-100, III. oszt. 92-96 eleje I. oszt. 80-86. II. oszt. 84-90. III. oszt. 80-84, borjúhús hátulja I. oszt. 120-128, II. oszt. 100-120, eleje I. oszt. 96-100 II. oszt. 80-96, birkahús hátulja I. oszt. 84-88. II. oszt. 76-84, eleje I. oszt. 70-76. II. oszt. 60-70 bányai eleje 1 db 0-0-0-0, hátulja 1-1-1-1, sertésbú nagy szalonnával előrendű 1 q 90-92. vidéki 74-84, szalonna nélkül előrendű 92-96. vidéki 68-80, sertésbú pórkölt 0-0-0-0, sertésbú szerb szalonnával 0-0-0-0, szalonna nélkül 0-0-0-0, sertésbú füstölt magyar idegen (vidéki) 0-0-0-0, sonka nyers 1 kg 90-120, füstölt bef. csonttal 120-150, csont nélkül 140-170, sonka füstölt kőf. csont nélkül 100-104, sertésbú sózott 1 q 90-92. füstölt 100-104, sertésbú sózott 1 q 90-92, hordóval 100-120, hordó nélkül 96-98, kolbász nyers 1 kg. 1-1.20, füstölt 1.4-1.60, szaloni beföld 200-350, külföldi 1-1.20, máizs szópós él 1 db 4-7, tisztított 1.60-1.80.

Baromfi. a) Elő. Tyúk 1 pár K. 240-260. csirke 1 30-150, kappan hizott 4-4.20, sovány 2.80, 3.20, ruca hizott 6-6.00, sovány 0-0-0-0, lúd uszott 100-110, sovány 440-500, pulyka hizott 10-11-11, sovány 0-0-0-0. b) Tiszított. Tyúk 1 db fri 140-150, 1 kg. 1-1.20, csirke 1 db 100-120, 1 kg. 1-1.20, kappan hizott 1 db 140-180, 1 kg. 1-1.20, récsze hizott 1 db 1.60-2.80, 1 kg. 1-1.20, félkővér 1 db 0-0-0-0, lúd hizott 1 db 4.60-6.50, 1 kg. 1-1.10, félkőv. 1 db 0-0-0-0, 1 kg. 0.90-1.40, félkővér 1 db 0-0-0-0, 1 kg. 1-1.20, ludmáj 1 db 1.0-2.0, 1 kg. 2.80-4-4, ludzsír 1 kg. 1.60-2.0, ízei liba 1 db 0-0-0-0.

Hal. Elő. Harcsa 1 kg. K. 2-2.40, csuka 0-0-0-0, ponty (dunai) 1.60-2-2, atló 0-0-0-0, kasza 0-0-0-0, mára 1-1.20, csompó 1.20-1.60, anqona 0-0-0-0, apró kevert 0.80-1-1, lazacs 0-0-0-0, pisztráng 0-0-0-0.

Tej és tejtermékek. Tej 1 lit. K. 0.16-0.16, lefölözött 0.12-0.12, tejszín 0-0-0-0, tejföl 0.50-0.56, tehénvaj (tea) 1 kg. 1.40-2-2, I. rendű 1-1.50, II. r. 1-1.50, olvasztott 0-0-0-0, Margarin I. rendű 0-0-0-0, II. rendű 0-0-0-0, tehénturó 0.14-0.20, juh-turó 1.12-1.20, lúgtól 1.12-1.28, juhsajt 0-0-0-0, emmentáli sajt 2-2-2-2, groj sajt 0.0-1.20.

Liszt és kenyérszem. Fehér kenyér 1 kg. K. 0.6-30.0, barna kenyér 0.20-0.22, rozskenyér 0.22-0.22. Buzaliszt 00 sz. 1 q. 1-1.20, 0-0-0-0, 1-1.20, 2-2-2-2, 3-3-3-3, 4-4-4-4, 5-5-5-5.

Hüvelyesek. Lencse magyar 1 q K. 15-24, stoke-raui 36-56, borsó héjas magyar 20-0-24, kontatott magyar 26-30, külföldi 27-34, bab fehér apró 12-18 nagy 12.0-16.0, szines 12.0-20.0.

Tej. Friss alföldi (1440 db.) korona 92-0-93, erdélyi (1440 db.) 92-0-92-0, meszes 0-0-0-0, orosz tojás 100 db. tea tojás 7-8-8-8, törött tojás 0-0-0-0. Zöldszék. Sárgarépa 100 kötés K. 0-0-0-0 a b 5.0-8.0, Petrezselyem 100 kötés 0-0-0-0, 1 q 16-20-20, zeller 100 db 2.40-5-5, karalábé 2.40-3.20, vöröshagyma 100 köf. 0-0-0-0, 1 q 10.0-11-11, foghagyma 100 köf. 0-0-0-0, 1 q 28-32-32, vörösrépa 100 drb 1.40-2.40, fehérrépa, fejeskáposzta 10-18-18, kelkáposzta 100 db 3.0-6.0, vöröskáposzta 16.0-20-20, fejessaláta 2.40-4-4, költött saláta 0-0-0-0, burgonya, rózsá 1 q 5.40-5.60, sárga 420-0-000, külföldi 0-0-0-0, fekete retek 100 drb 1.20-2-2, uborka nagy salátának 100 drb 0.0-0-0, savanyított 100 db 0-0-0-0, savanyított 3.60-5-5, zöld papr. 0-0-0-0, tök fész 0-0-0-0, zöldbab 0-0-0-0, zöldborsó hüvelyes hazai 1 kg. 0-0-0-0, fejtett 1 lit. 0-0-0-0, tengeri 100 cső 0-0-0-0, karfiol 100 drb 16-20-20, paradicsom 1 kg. 0-0-0-0, spárga 0-0-0-0, torma 1 q 32.20-34-34.

Gyümölcs. Alma 1 q K. 16-40, köz. alma 16-24, vajkörte 0-0-0-0, közönséges körte 10-16, szilva magva való 0-0-0-0, vörös 0-0-0-0, meggy faj 0-0-0-0, közönséges 0-0-0-0, ringló 0-0-0-0, barack kajszin 0-0-0-0, őszai 0-0-0-0, dinnye görög nagy 10 drb 0-0-0-0, kicsi 0-0-0-0, sárga faj 1 q. 0-0-0-0, közönséges 0-0-0-0, szőlő 1 kg. 0-0-0-0, csemege 50-90, dió (faj papir-héjú) 48-60, közönséges 42.0-44-44, mogyoró 76-86, gesztenye magyar 0-0-0-0, olasz 24-36, narancs messai 100 db 1.80-6-6, pugliai 0-0-0-0, mandarin 4-8-8, szitron 1.60-2-2, füge hordós 1 q 36-38, kószorus 36-38, datolya 74-80, mazsolaszőlő 80-136, egres 1 lit. 0-0-0-0, eper 1 kg. 0-0-0-0 kr.

Fűszerek italok. Paprika és I. rendű 1 q. K. 1.40-1.60, II. rendű 1.20-1.40, csöves 0-0-0-0, (szarított) 0-0-0-0, köménymag 0-0-0-0, horsókmag 0-0-0-0, mák 1 q. fri 50-60, méz csurgatott 80-104, sajtekben 1 kg. 0-0-0-0, szappan szin 56-60, közönséges 44-46, fehérbor szitali palackban 1 lit. 0-0-0-0, vörös szitali palackban 0-0-0-0, ház-pálínka palackban 0-0-0-0, ásványvíz palackban 0-0-0-0.

Hideghusvásár a Garay-téri élelmi piacon 1900. jan. 30-án. (A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 53 árus 15 db sertést, 0 árus 5 db süldőt, 3000 kg. friss húst, 1000 kg. füstölt húst, 700 kg. szalonnát, 300 kg. hájat, 0 kg. zsirt, 0 kg. kolbászt, 0 kg. burkát, 0 kg. füstölt szalonnát, 0 kg. kocsonyahúst, 0 kg. disznósajtot, 0 kg. (db) sonkát, 0 kg. tőpörtöt.

Videkről és pedig: Nagy-Kőrösről 10 árus 151 drb sertést, Czeglédreől 7 árus 94 drb sertést, Szabad-Szállásról 1 árus 1 drb sertést, Gyöngyösről 1 árus 11 drb sertést, Madocsáról 1 árus 12 drb sertést, Nagy-Szekelyről 1 árus 5 drb sertést, összesen 21 árus 274 drb sertést.

Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertésbú 1 kg. 88-108 fillér, 1 q 80-84 korona, süldőbú 1 kg. 112-120 fillér, 1 q 0-0-0-0 korona, füstölt sertésbú 1 kg. 120-188 fillér, 1 q 110-112 korona, szalonna zsirnak 1 kg. 88-92 fillér, 1 q 84-88 korona, füstölt szalonna 1 kg. 120-136 fillér, 1 q 0-0-0-0 korona, háj 1 kg. 100-112 fillér, 1 q 0-0-0-0 korona, disznózsír 1 kg. 108-112 fillér, 1 q 0-0-0-0 korona, kocsonyahús 1 kg. 56-72 fillér, 1 q 0-0-0-0 korona, füstölt sonka 1 kg. 120-140 fillér, 1 q 0-0-0-0 korona, kolbász 1 kg. 0-0-0-0, Disznósajt 1 kg. 0-0-0-0, hurka 1 drb 0-0-0-0, tőpörtő 1 kg. 0-0-0-0 fillér.

Hideghusvásár az Orszy-uti élelmi piacon. 1900. január hó 26-án. (A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 58 árus 167 db sertést, 0 árus 14 db süldőt, 5000 kg. friss húst, 500 kg. füstölt húst, 4000 kg. szalonnát, 0 kg. hájat.

Videkről és pedig: Nagy-Szekelyről 2 árus 24 drb sertést, Dunapatajról 3 árus 16 drb sertést, Peregről 1 árus 4 drb sertést, Dunavecseről 1 árus 7 drb sertést, összesen 7 árus 51 drb sertést.

Forgalom közép. Árak a következők: Friss sertésbú 1 kg. 92-108 fillér, 1 q 8000-8400 fill., süldőbú 1 kg. 100-120 fillér, 1 q 9600-10000 fillér, füstölt sertésbú 1 kg. 100-120, 1 q 9400-10800 fillér, szalonna zsirnak 1 kg. 88-96, 1 q 8400-9200 fillér, füstölt szalonna 1 kg. 100-108, 1 q 0-0-0-0 fillér, háj 1 kg. 96-108, 1 q 0-0-0-0 fillér, disznózsír 1 kg. 108-112, 1 q 0-0-0-0 fillér, kocsonyahús 1 kg. 48-80, 1 q 0-0-0-0 fillér, füstölt sonka 1 kg. 120-140 fillér, 1 q 0-0-0-0 korona.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mester-térsze. 1900. jan. 30. A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott a szokott csomagokból 140 szekér répa, 35 szekér muhar, 21 szekér szuszalma, 10 szekér almazsirma, szekér takarmányalma, 8 szekér tengeriszár, 7 szekér egyéb takarmány (zabos búkkönyv stb.) 200 szék szecska. A forgalom lanyha. Árak fillérekben a-ként a tövetkezők: réti szena 360-560, muhar 480-640, szuszalma 260-320, almazsirma 180-240, egyéb takarmány 0-0-0-0, lóhéra 0-0-0-0, takarmányzsirma 0-0-0-0, 100 kéve tengeriszár 1400-1600 buczerna 0-0-0-0, szarju 0-0-0-0, szalmaszecska 340-380, széna 0-0-0-0, tej 0-0-0-0, zaboshűkköny 400-500. Összes tejeszám 223. suly 312,200 kg.

Állatvásárok.

Budapesti szurómarhavasár. 1900. jan. hó 26-án. A székesfővárosi közigazgatóság és marhavasár igazgatóságának jelentése.

Felhajtott: belföldi 370 drb, eladatott 370 drb, galicizai 0-0-0-0 drb, eladatott 0-0-0-0 drb, eladatott 0-0-0-0 drb, növendék élő borjú 43 db, eladatott 43 drb, élő bányai 52 db, eladatott 52 drb; belföldi 0-0-0-0 drb, eladatott 0-0-0-0 drb, galicizai 0-0-0-0 drb, eladatott 0-0-0-0 drb, tirolai 0-0-0-0 drb, eladatott 0-0-0-0 drb, bécsi 0-0-0-0 drb, eladatott 0-0-0-0 drb, növendék borjú 0-0-0-0 drb, eladatott 0-0-0-0 drb, 0-0-0-0 drb, 0-0-0-0 drb, 0-0-0-0 drb, élő kecske 0-0-0-0 drb, eladatott 0-0-0-0 drb.

Borjuvásár élénk volt. Árak a következők: Élő borjúk: belföldi 0-0-0-0 koronáig, kivételesen 0-0-0-0 koronáig dronkint, 70-88 fillérig, kivételesen 94-0-0 koronáig sulyra, galicizai 0-0-0-0, kiv. 0-0-0-0 koronáig dronkint, 0-0-0-0 kor.ig, kiv. 0-0-0-0 koronáig sulyra, tirolai 0-0-0-0 koronáig kiv. 0-0-0-0 koronáig dronkint, 0-0-0-0 koronáig kiv. 0-0-0-0 koronáig sulyra, növendék borjú 0-0-0-0 koronáig, kiv. 0-0-0-0 koronáig drbkint, 38-44 koronáig, kiv. 0-0-0-0 koronáig sulyra, 0-0-0-0 belföldi 0-0-0-0 koronáig, kiv. 0-0-0-0 koronáig sulyra, galicizai 0-0-0-0 koronáig, kiv. 0-0-0-0 koronáig dronkint, tirolai 0-0-0-0 koronáig, kiv. 0-0-0-0 koronáig dronkint, bécsi 80-96 koronáig, kiv. 102 koronáig sulyra, növendék 0-0-0-0 koronáig, kiv. 0-0-0-0 koronáig dronkint, élő bányai 12-16-16 koronáig párnáig, 0-0-0-0 drb, eladatott 0-0-0-0 drb, feljavított juh 0-0-0-0, kisorolt kos 0-0-0-0, kiverő juh 20 drb, eladatott 20 drb, bányai 0-0-0-0 drb, kecske 0-0-0-0, boszniai 0-0-0-0, szerbiai 0-0-0-0, angol keresztetés 0-0-0-0, romániai 0-0-0-0, durvaszörű 0-0-0-0 drb.

Budapesti juhvásár. 1900. január hó 29-én. (A székesfővárosi közigazgatóság és marhavasár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtott: Belföldi hizalt ürű 0-0-0-0 darab, eladatott 0-0-0-0 drb, feljavított juh 0-0-0-0, kisorolt kos 0-0-0-0, kiverő juh 20 drb, eladatott 20 drb, bányai 0-0-0-0 drb, kecske 0-0-0-0, boszniai 0-0-0-0, szerbiai 0-0-0-0, angol keresztetés 0-0-0-0, romániai 0-0-0-0, durvaszörű 0-0-0-0 drb.

Birkavásár jelentéktelen volt.

Árak a következők: Belföldi hizalt ürű 0-0-0-0 K. párnáig, 0-0-0-0 K-ig 100 kiló élősúly szerint, kiverő juhok 0-0-0-0 K-ig páronkint, 20 K-ig 100 kl. élős. szerint, kisorolt kosok 0-0-0-0 páronkint, feljavított juh 0-0-0-0 K. páronkint, bányai 0-0-0-0 K. páronkint, kecske 0-0-0-0 K. páronkint, boszniai 0-0-0-0 K. páronkint, szerbiai 0-0-0-0 K. páronkint, angol keresztetés 0-0-0-0 K. páronkint, romániai 0-0-0-0 K. páronkint.

Bécsi vágómarhavasár. 1900. január hó 29-én. (Vass Jenő tudósítása a „Köztelek” részére.)

Összes felhajtás 4946 db. Ebből magyar 3726 db, galicizai 318 darab, bukovinai 36, német 766 db, bizot 3823 db, legelő 1123 db, fiatal 0-0-0-0 db, ökor 3117 db, bika 291 db, tehén 318 db, bivaly 100 db.

Az üzlet iránya primára nézve változatlan, míg gyengébb minőségekre lanyhább és ezek ára méter-mázsánként egészen 2 koronáig csökkent.

Árak: prima magyar 70-76-0-0 (0-0-0-0) K., szekunda 60-69 K., tertia 50-59 K. Galicizai prima 70-75-0-0 (0-0-0-0) K., szekunda 60-69 K., tertia 54-61 K. Német prima 78-83-0-0 (84-0-0) K., szekunda 64-76 K., tertia 56-63 K. Legelőmarha: szerb és magyar 44-57-0-0 K., rosszabb minőségű 44-57 K. Bika 40-68-0-0 (0-0-0-0) K., tehén 40-68 K. és bivaly 0-0-0-0 K. és s. 0-0-0-0 Árak fillérekben, vágósúlyban értendőek.

Bécsi szurómarhavasár. 1900. jan. 25-én. Felhozott: 3809 borjú, 1284 élő sertés, 2515 kizsigerelt sertés, 189 kizsigerelt juh, 870 bányai.

A felhozatal emelkedése következtében a borjuvásáron lanyhán alakult az üzlet és prima árak külön-külön 4. közepes és alantasabb árak 4-8 fillérrel hanyatlottak. Kizsigerelt árak irányzata csökkenő árak mellett bányadt, a többi cikkek változatlan volt.

Árak kilogrammonként: kizsigerelt borjú 72-85, prima 90-102, primissima 104-116, élő borjú 0-0-0-0 prima 0-0-0-0, primissima 0-0-0-0 (0-0-0-0), fiatal sertés 64-82, kizsigerelt hussértés 84-96, hizó sertés 74-84, süldő 80-10-0-0, kizsigerelt juh 64-84, bányai páronkint 12-16 korona.

Bécsi sertésvásár. 1900. jan. 30-án. (Schleiffelder és társai bizományi cég távirati jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtás: 3778 süldő, 4545 zsirsertés, összesen 8328 drb.

A forgalom élénk volt. Árak különként élősúlyban fogyasztási adó nélkül: prima 86-88 fillér, kivételesen 90 fillér, közepe: 74-84 fillér, könnyű 0-0-0-0 fillér, süldő 64-82 fillér.

Bécsi juhvásár. 1900. jan. hó 2-án. Felhajtás 951 db juh.

Élénk üzlet mellett szilárdan tartottak a mult heti árak.

Árak kilogrammonként: prima juh 47-50-0-0, kivételesen 52, selejtes juh 42-44-0-0 korona.

Elsőrangú hazai gyártmány.

Gőzcséplők

Pontes cím: **ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR**

RÉSZVÉNY-TÁRSULAT BUDAPEST.

Magyarország legnagyobb és egyedül gazdasági gépgyára, mely a gazdálkodáshoz szükséges összes gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtevése előtt kérjük minden szakszavát kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

Részletes árjegyzékkel és szakaszról felhívásattal díjmentesen szolgálunk.

Sz.: 3092 a. kih. szám.

Másolat másolata.

Kis-Küküllő vármegye közönségének
D.-Szt.-Márton.

A vármegye alispánjának 1899. évi márczius hó 16-án 4839. kih. sz. a kelt másodfoku ítélete, mely szerint a radnóthi járás főszolgabírája által hozott I-ső foku ítélet helybenhagyásával **Kempfner Lipót pécsi lakos, borkereskedő** és **Márk Vilmos radnóthi kereskedő, mesterséges bor forgalomba hozatala által elkövetett**, s az 1893. évi XXIII. t.-cz. 1. §-ába ütköző **kihágás** miatt ugyanazon t.-cz. 5. §-ának b) pontja alapján **Kempfner Lipót 200 frt pénzbüntetésben**, behajthatatlanság esetén 30 napi elzárásban; **Márk Vilmos pedig 30 frt pénzbüntetésben**, nem fizethetés esetén 3 napi elzárásban s egyetemesen 16 frt vegyvizsgálati díj, a 4—5 hektoliter után megállapítandó boritaladó s az ítéletnek közzététele után járó s az esetleg még felmerülhető tartási költségek megtérítésében marasztaltattak el, a mesterségesnek talált 4—5 hektoliter bor megsemmisítetténi, az ítélet pedig a Budapesten megjelenő „Borászati Lapok”-ban, „Köztelek”-ben, „Pesti Hírlap”-ban, Kolozsvárt megjelenő „Ellenzék” s D.-Szt.-Mártonban megjelenő „Kis-Küküllő” című hírlapokban közzététetni, végül az illetékes borellenőrző s állandó borvizsgáló szakértő bizottsággal nemkülönbén a segesvári kir. pénzügyigazgatósággal közölni rendeltetett, **Kempfner Lipót** által közbevetett felebbezés folytán felülvizsgáltatván, nem felebbezett részében érintetlenül hagyatik, felebbezett részében ellenben megváltoztatatik, s **Kempfner Lipót** a terhére rótt kihágás vádjá és következményei alól **felmentetik**, mert az állandó borvizsgáló bizottság által mesterségesnek nyilvánított borokat elmarasztalt **Márk Vilmos** pénzéjébe találták s nem nyert tényszerű beigazolást az, miszerint a borokat ő már **Kempfner Lipóttól** hamisított állapotban kapta volna. Erről a vármegye közönsége a f. é. április hó 6-án 6207. sz. a kelt alispáni jelentés csatolmányainak visszaküldése mellett további eljárás végett értesítettik.

Budapesten, 1899. évi november hó 3-án. A miniszter meghagyásából: **Dr. Sélley, s. k.** min. tanácsos.

A másolat hitelül:

Radnóth, 1900. január 17-én.

Miske Elek,
h. főszolgabíró.

7539/1900. szám.

Süldő-sertés-eladás.

A mezőhegyesi m. kir. állami méneshirtok két kerületében elhelyezett:

külső mezőhegyesi 31. számú major

341 drb h. kocza,

kovácsházi 30. számú major

254 drb ártány

összesen 595 drb vészen átment süldő-sertés

folyó évi márczius hó 14-én délelőtt 10 órakor

a méneshirtok igazgatóság hivatalos helyiségében, zárt írásbeli ajánlati tárgyalás útján eladás alá kerül.

Az egy koronás bélyeggel ellátandó ajánlatok fentemlített határidőig a méneshirtok igazgatóságánál Mezőhegyesen (posta-, táviró-, telephon- és vasutállomás) nyújtandók be, hol is a részletes eladási feltételek megtudhatók.

Budapest, 1900. január hó 21-én.

M. kir. földművelésügyi
minister.

254

Tavaszi buza.

Tavaszi velésre kiválóan alkalmas több száz méter-mázsa **tavaszi és váltóbuza** (őszi és tavaszi) **eladó.**

Levélbeli megkeresésre bővebb felvilágosítást ad

a **Herczeg Sulkowski J. M.**
urad. felügyelősege
PANKOTÁN.

234

KAINIT

nagyban és kicsinyben.

Megrendelhető az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkári hivatalánál (Budapest Köztelek).

Árak:

nagyban waggon-rakományként ab Leopoldshall-Stassfurt, ömlesztett állapotban 106 frt, zsákban szállítva 130 frt. A vasúti szállítási költség a különböző távolságu rendeltetési állomások szerint 130—140 frt között váltakozik.

Kicsinyben mm.-ként zsákkal együtt budapesti raktárunkból egyesületi tagok részére 2 frt 80 kr., nem tagoknak 3 frt.

A megrendeléssel egyideűleg a kainit árát egyesületük pénztárához beküldeni kérjük, a szállítási költségek a küldemény átvételénél fizetendők.

Lapunk bekötési táblája

1 frt 36 krért (portómentesen)
kapható kiadóhivatalunkban.

A dr. Aschenbrandt-féle bordói-por

a legbiztosabb, kényelmes kezelésű és olcsó ellenszere
a szőlő- és a burgonya

peronosporájának

Ára Budapesten a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” raktárában:

50 kgos zsákokban à kg. 38 kr.
10 kgos zsákokban à kg. 40 kr.
5 kgos zsákokban à kg. 40 kr.

A szőlő első permetezéséhez 1°; második permetezéséhez 1^{1/2}—2°; harmadik permetezéséhez 1^{1/2}—2°-os oldatot használjunk. — Egy kat. holdra kell 3 permetezéshez 22—25 kg. bordói por, 25—30%-al kevesebb, mint a tiszta rézgáliczból. —

A port **konyhaszítán** a vízbe szitaljuk és kész az oldat.

A dr. Aschenbrandt-féle

réz-kénpor

a legbiztosabb, olcsó és a szőlőt egyéb betegségtől is védelmező ellenszere az

oidiumnak (lisztharmat).

Ára Budapesten a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” raktárában:

50 kg. zsákokban à kg. 26 kr.
10 kg. zsákokban à kg. 28 kr.
5 kg. zsákokban à kg. 28 kr.

Ahol az 1899-ik évben volt **oidium**, először április hóban, a mikor a szőlő hajtása 10—12 cm., **porozunk**; másodszor június hó végén, harmadszor augusztus hóban. — Egy kat. holdra kell 3 porozáshoz 15—18 kg. **réz-kénpor**. **Sokkal kevesebb fogy belőle, mint a közönséges kénporból.**

Az emelkedő rézgálicz és kénárak folytán a dr. Aschenbrandt-féle porok fenti árai csak február hó végéig kötelezők. — Tessék mielőbb a rendelést eszközölni, hogy a tavasszal szállíthassunk. Elkészett rendelések teljesítéséért nem szavatolunk, mert a gyártás korlátolt.

Permetező és fújtató gépek:

Vermorel-féle „Eclair” permetező 20 frt
Vermorel-féle „Torpile” porozógép 18 frt

Megfelelő magyar gyártmányok:

Permetező 14 frt
Kézi fújtató (igen finoman poroz) 5 frt
Háti porozógép (igen finoman poroz) 14 frt

Az „Aschenbrandt-féle” porok megrendelhetők a vezérképviselő

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél,

BUDAPEST, (Alkotmány-utca 31. szám).

Ezenkívül megrendeléseket elfogadnak:

A „Borászati Lapok” kiadóhivatala,

BUDAPEST (Köztelek)

és a vidéki megbizottak.

Megbizottak, akik a rendeléseket összegyűjtik kellő díjazás ellenében; ismét elárusítók, kik a port és gépeket eredeti csomagolásban a vidéken árusítani óhajtják, kellő jutalék ellenében; az egész országból kerestetnek.

Jegyzők, tanítók, lelkészek, akik községük szükségletét összegyűjtik és egyszerre megrendelik, kellő kedvezményben részesülnek.

A dukai gazdaságban eladó:

200 darab 7—8 éves szépnövésű iskolázott luczfenyőfa
200 „ 7—8 „ „ „ „ tüleveleű fenyőfa
800 „ 4 „ „ „ „ luczfenyőfa
400 „ 4 „ „ „ „ tüleveleű fenyő
mindannyi dus gyökérzettel kiültetésre igen alkalmas.

Ugyanott eladó:

7000 darab Riparia Portalis amerikai sima szőlővessző.
3000 „ Rupestris Monticola „ „ „
2000 „ Solonis „ „ „
1000 „ Jaquez „ „ „
2000 „ Mezes fehér európai sima szőlővessző
2000 „ Oportó „ „ „ és
1000 „ Merlott „ „ „
Megrendeléseket elfogad az 249

intézőség Duka u. p. Vác.

Magyar királyi államvasutak.
41.900/Cl. szám.

Hirdetmény.

(I. pótlék kiadása a magy. kir. államvasutak által kezelt h. é. vasutak árudíjszabásához.)

Folyó évi január hó 15-én, illetve a körös—belovár—verőcze—barcsi h. é. vasutat, illetőleg a verőcze—belovári, a bihari h. é. vasutat, illetőleg a szilagy-somlyó—margitai vonal megnyitása, a pancsova—petrovoselői vasutat, illetőleg a pancsova—temespartii összekötő vágány megnyitása, a somogy-szobb—barcsi h. é. vasuta illetőleg pedig 1900. január hó 2-től való érvényesülését, a magyar kir. államvasuta által kezelt h. é. vasutakon 1899. november 1. óta érvényes árudíjszabáshoz (II-ik rész) következő tartalommal I. pótlék lép életbe.

II. A B) különleges rész kiegészítése é. p.:

- A bihari h. é. vasut díjszabásának kiegészítése;
- A körös—belovári h. é. vasut díjszabásának hatályon kívül helyezése;
- A körös—belovár—verőcze—barcsi h. é. vasut díjszabása;
- A pancsova—petrovoselői h. é. vasut díjszabásának módosítása;
- A somogy szobb—barcsi h. é. vasut díjszabásának módosítása.

III. Állomásnév változtatások.

IV. Marharakodó állomások jegyzékének helyesbítése.

V. Nyomdahiba helyesbítések.

Ezen pótlék külön-külön magyar és német kiadásban jelenik meg és a magy. kir. államvasutak igazgatóságánál (Csengery-utca 33.) és az üzletvezetőségknél 30 fillérért kapható.

Budapest, 1900. január hó 11-én.

Az igazgatóság.

Meghívó.

a Budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaságnak

1900. évi február hó 10-én, délelőtt 11 órakor Budapesten, a Magyar leszámító- és pénzváltóbank helyiségében (V., Dorottya-utca 6.) tartandó

második rendes közgyűlésére.

A közgyűlés tárgyai:

- Az igazgatóság jelentése az 1899. üzletéről és a mérleg előterjesztése.
- A felügyelő-bizottság jelentése a mérlegre vonatkozó igazgatósági indítvány felől.
- A mérleg megállapítása és a tiszta nyereség hováfordítása iránti határozathozatal.
- Az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény iránti határozathozatal.
- A felügyelő-bizottság évi tiszteletdíjának megállapítása.
- A felügyelő-bizottság tagjainak megválasztása.
- Esetleges indítványok.

Vonatkozással az alapszabályok 22. §-ára van szerencsénk a társaság t. részvényeseit felkérni, miszerint, a mennyiben a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, részvényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt a Magyar leszámító- és pénzváltóbanknál letenni sziveskedjenek.

Budapest, 1900. január hó 26-án.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Hanna árpa

vetőmag

nagy mennyiségben eladó a Lévai uradalomban métermázsánként tizenöt koronáért vevő zsákjaiban. Megrendelés intézendő a

Lévai urad. igazgatósághoz

Léván (Bars megye.)

207

Több százezer 2 éves szép növésű

fekete fenyő csemete

jutányosan eladó. Bővebbet

Erdészeti iroda

Budapest, I., Retek-u. 44-46.

222

Hathalom u. p. Lovász-Patona vasutállomás: Varsány, Iház Lajosnál egy 6 éves, sárga, erős csontozatú, 176 cm. magas,

angol telivér mén,

apja: Gunnersbury, anyja: Csalán van eladó.

Továbbá ugyanott 8 db magyar fajú, mezőhegyesi apa állatoktól származott

tenyésztés tehén, 4-9 éves és két bika,

egyik 2 éves, másik öregebb, van eladó. A tehének közül 6 fejős. Ara darabonként 100 frt, a bikáké 200 forint és minden darabtól 1 frt gulyás illeték.

252

Hirdetés.

Nagyméltóságú gróf **Wenckheim Frigyes** ur békési gulyabeli alföldi magyar szarvasmarha tenyésztéséből származó

20 darab két éves tisztavérű hágóképes

tenyésztés bika

f. é. február hó 1-től kezdve szabad kézből eladó.

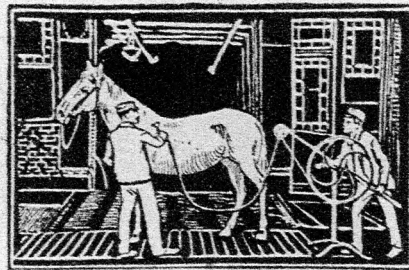
Vasuti állomás Békés, minden irányban közlekedő vonatokhoz kedvező csatlakozással. Posta Békés.

Felvilágosításokkal készséggel szolgál a békési urad. tisztartóság.

Békésen, 1900. január hó 20.

Emperl Ernő,
urad. tisztartó.

226

Legujabb szabadalmazott

ló-,

szarvasmarha-

és juh-

„nyirógép“

BARTON-GILLETTE & Co. LONDON,
W. C. Oxford-Street 103. gyármánya.

Ezen nyirógép a kések kicserélése által úgy lovak, mint szarvasmarhák és juhok nyírására egyaránt sikeresen használható. Minden egyes alkatrésze a legjobb anyagból készült, a gép bárki által könnyen összeállítható, esetleg javítható, annyival is inkább, mert az összes pótrészek külön is kaphatók.

Helyben Budapesten, készpénz-fizetés mellett értendő.

ÁRAK:

Nyirógép kézi-hajtásra, egy hajlékony transmissióval, (tömlővel) frt 105.—

Nyirógép kézi-hajtásra, mint fent, azonban nagyobb lendkerékkel és szilárdabb állvánnyal frt 125.—

Nyirógép láb-hajtásra, (kerékpárhoz hasonló hajtószerkezet) két hajlékony transmissióval, (tömlővel) frt 180.—

Elesítő-készülék juhnyiró-késekhez frt 35.—

Nyirógép láb-hajtásra, mint az előbbi, azonban két állvánnyal és két transmissióval, (tömlővel) frt 230.—

Elesítő-készülék, juhnyiró-késekhez frt 50.—

Minden egyes géphez egy pár tartalék-kés jár.

Juh-nyírásához különösen ajánljuk a gőz- és járgány-hajtásra alkalmazható közlőmű-gépeket.

Fontos! Nyiró-gépeink használata által 10%-kal több gyapjút nyerhetni, a nélkül, hogy az állatok megsérüljenek.

A gépet egy műszeresszel készséggel küldöm próbára is, melyet a t. vevő meg is vehet.

Gépeink a következő Uradalmaknál máris használatban vannak:

Gróf Zichy József ur uradalma Vadród.

Brázay Kálmán ur uradalma Pellérd.

Grosz Antal ur uradalma Úszög.

Kremzír Károly ur uradalma Bares.

Günsberger Ö. ur uradalma Terebezd.

Kronberger Adolf ur uradalma Lajosháza.

Vezérképviselőség:

Sommer Mór, Budapest.

VII., Erzsébet-körút 31. szám.

Allandó kiállítás és raktár:

„Velodrom“ Téli- és nyári kerékpáriskola-vállalat központi irodája, VII., Erzsébet-körút 19. szám.

176679/F. I.

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

A magyar kir. Államvasutak zágrábi üzletvezetőségének kezelése alá tartozó Körös-Belovár-Verőce-Bácsi h. é. vasút Katalena-Verőce-i vonal része az összes forgalomra berendezett Katalena-Klostar, Pitomaea és Srisic-Bukovica állomásokkal, továbbá a szintén összes forgalomra szolgáló Vekosabljevia rakodó-állomással, végül a csupán személy és podgyászforgalomra berendezett Klostar megállóhelyiely 1900 évi január hó 2-án a nyilvános forgalomnak átadott.

Budapest, 1900. január hó 4-én.

Az igazgatóság,

A Magyar Mezőgazdasági Szesztermelők Országos Egyesülete

Budapest, Köztelek.

Utbaigazítással, felvilágosítással szolgál minden adózási vagy műszaki kérdésben.

Hivatalos lapja a „Magyar Szesztermelő“ nélkülözhetlen támasza a gyakorlatnak.

Egyesületi tagok ingyen kapják.

Egyesületi tagdíj egy évre 10 frt. A „MAGYAR SZESZ-TERMELŐ“ előfizetési ára egy évre 5 frt.

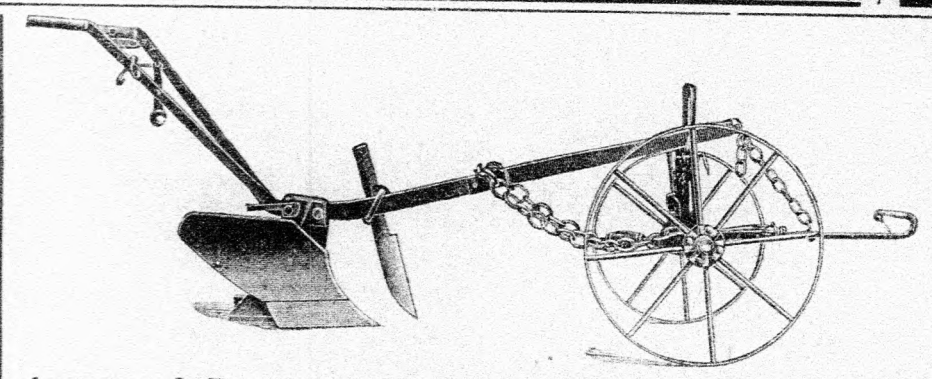
7144

GŐZMIVELÉS.
 Nagyobb területek szántását gözekével
 hajlandó vagyok elvállalni; épügy
 mélyrigolozást szőlő-telepitésekhez.
 Érdeklődők kéretnek, hogy alantí címemhez forduljanak.
WOLFF ERNŐ, gőszántási vállalkozó
 BUDAPEST-KELENFÖLD.

Tavaszi vetésre
 első minőségű
Hanna-Pedigree árpát,
 mely utótenyésztése az eredeti Kvassitzi árpának.
 Ezen árpafaj már évek óta nagyon beválik; mivelhogy
 a mellett, hogy dusan fizet, oly minőségben terem, mely el-
 ismert finomságánál fogva **sörfőzésre kiválóan alkalmas**
 és mint ilyen a **legnagyobb áron adható el.** 9069
Czukorgyár Diószeghen,
 66 **Pozsonymegyében.**

Fehérmegyében
 Sárosd mellett **azonnal**
haszonbérbe adó 12 évre
a Csillag majori pusztá
 1300 □ néhány kat. hold.
 Bővebb felvilágosítást ad:
Jenisch Ádám tiszttartó
 Sárosdon. 245

2362/1900. C/II. Magy. kir. államvasutak.
Hirdetmény.
 (Sajtóhiba helyesbítések a magyar adriai köteléki díjszabásokban.)
 Az 1900. évi január hó 1-től érvényes magyar adriai vasuti köteléki díjsza-
 básokban a következő sajtóhiba helyesbítések eszközöltettek:
 A II. rész 1. füzetében a 83. oldalon Pakrácz állomásnál az 1., 4. és 8. számú
 betároló állomások rovataiban az „1” helyett „—” jel iratott, továbbá a 187. oldalon
 Siodojovec állomás IV/b kivételes díjszabásának tétele „246”-ról 1226-ra helyesbített.
 A II. rész 2. füzetében a 122. oldalon Budapest déli v. (S. B.) állomásnak
 utirány sorszáma „55”-ről „50”-re helyesbített.
 Budapest, 1900. évi január 5.
 A magy. kir. államvasutak igazgatósága
 egyúttal a többi részés
 vasu t igazgatóságok nevében is.
 (Utánnomás nem díjazatik.)

Egy és több vasu egyetemes
aczélekéim és
talajmivelő
eszközeim

olcsó ár, **elsőrendű minőség** és czélszerű szerkezetüknél fogva országszerte legjobb hírnévnek és kelendőségnek örvendenek.

Árjegyzékekkel és árajánlattal szívesen szolgálók.
Bächer Rudolf cs. és kir. kizárólagos ekegyára
BUDAPEST,
 VI. ker., Nagymező-utca 68. sz.

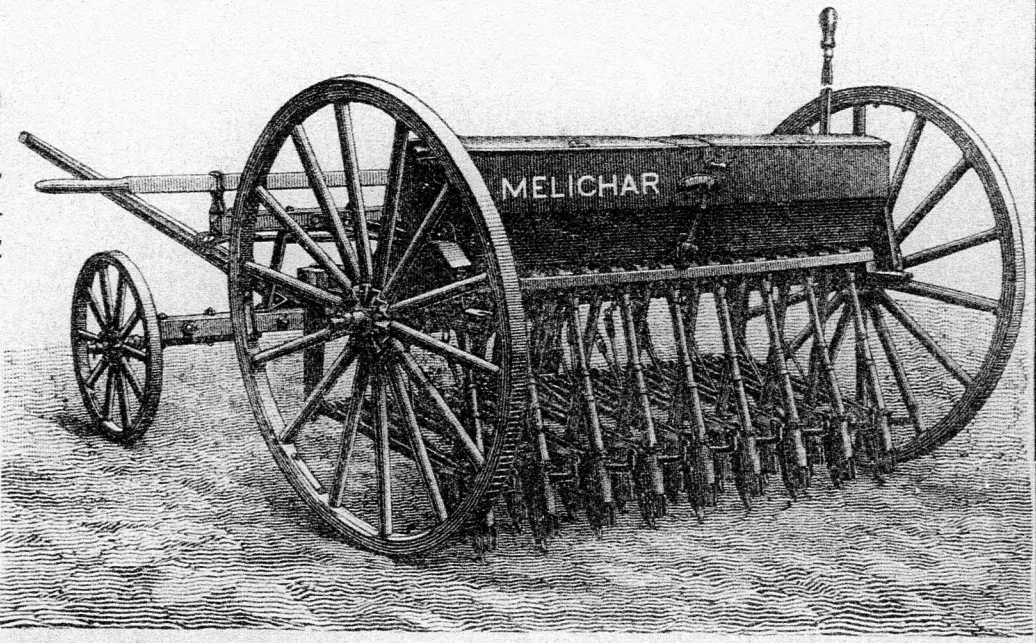
Magyarországi vezérképviselő: **Szücs Zsigmond.**

Az
„Unicum-Drill”

egyetemes **sorbavetőgép** sokoldalú használ-
 hatóságánál, czélszerű szerkezeténél fogva egész
 Európában

a legjobb hírnévnek és
a legnagyobb kelendőségnek
 örvend, ezeknél fogva az összes eddigi vetőgépek
 között az

első helyet foglalja el.
 Árjegyzék és bővebb felvilágosítással készséggel
 szolgál:

Melichar Ferencz cs. és kir. szab. kizárólagos vetőgépgyára
Budapest,
 VI. ker., Nagymező-utca 68.

„Patria” irodalmi és nyomdai részvénytársaság nyomása Budapest. (Köztelek).

Megpróbálás vagy más gyártmányával való összehasonlítás végett gyártmányaimat a t. gazdaközönység figyelmébe bocsátom.

Egyedüli specialis ekegyártással foglalkozó gyár az Osztrák-Magyar monarchiában. Egyedüli kizárólag sorbavetőgépekkel foglalkozó gyár az Osztrák-Magyar monarchiában.

X ÉV
 I
 AZ O
 Az országos
 Ne
 Egész évre 20
 Lap
 1. Az
 sági Egye
 mi a tagsá
 az egyesü
 25., I. em
 Egyesületi
 (20 K.) fe
 2. El
 eg
 fél
 ne
 Az elő
 kiadóhiva
 Üllői-ut 26
 AZ OM
 XVII
 Az Or
 sület a na
 miniszter t
 czius hó
 meg díja
 tenyészall
 tersall r.-tá
 pesi-ut), kel
 A teny
 marha juh
 Különb
 felhozatal
 rendkívül é
 erdélyi je
 A vása
 tás, műtra
 állítás is f
 Ta
 Magy